

Erik Edvardsen, Kjetil Aa. Solbakken
& Magne Myklebust

Kartlegging av hvitryggspett i Trøndelag 1997

Norsk Ornitologisk Forening

Rapport nr. 7-1997

NOF RAPPORTSERIE

RAPPORT NR. 7-1997

**Erik Edvardsen, Kjetil Aa. Solbakken
& Magne Myklebust**

KARTLEGGING AV HVITRYGGSPETT I TRØNDELAG 1997

**NORSK ORNITOLOGISK FORENING (NOF)
KLÆBU 1997**

Erik Edvardsen

Nedre Møllenberggt. 79
7043 Trondheim

Kjetil Aa. Solbakken

Mellom-Ila 48 A
7018 Trondheim

Magne Myklebust

c/o Norsk Ornitologisk Forening
Seminarplassen 5
7060 Klæbu

© Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu

E-post: norornis@online.no

Forside: Hvitryggspett, tegnet av Rune Roalkvam

Redaktør: Ingar J. Øien

Layout: Magne Myklebust

Digitale kart: Magne Myklebust

Trykket februar 1998

Opplag: 100 eks.

ISSN 0805-4932

ISBN 82-7852-021-6

FORORD

Det har lenge knyttet seg stor usikkerhet til hvitryggspettens status i Trøndelag. Selv om det er en livskraftige bestand i nabofylket Møre og Romsdal, har ornitologer antatt at hvitryggspetten har en sterkt begrenset forekomst i Trøndelag. Dette har imidlertid aldri vært gjenstand for systematiske undersøkelser. Da Norsk Ornitologisk Forening (NOF) i 1996 gjennomførte kartlegginger langs Vinjefjorden i Hemne og Aure kommuner bekreftet dette antagelsen om at artens utbredelse går lenger mot nord enn tidligere kjent. Det kom i løpet av 1996 også inn meldinger om funn fra andre lokaliteter i Hemne kommune.

På denne bakgrunn ønsket NOF å gjennomføre en mer omfattende kartlegging av hvitryggspettens leveområder i Trøndelag i 1997. Bare ved å ha kunnskaper om artens leveområder er det mulig å ta hensyn til denne truede arten i arealplanlegging, skogsdrift og forvaltning.

Arbeidet ble utført i mars-april 1997. Bjørn Berg, Beata Borowiec, Erik Edvardsen, Magne Myklebust, Geir Rudolfsen og Kjetil Aa. Solbakken deltok i feltarbeidet. Alle takkes for god innsats.

Georg Bangjord, Knut Hellandsjø, Arnfinn Kjønsvik og Per Tømmerås takkes for mange gode tips.

Undersøkelsene er finansiert av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Leksvik kommune, Orkdal kommune, Snillfjord kommune, Rennebu kommune og Rissa kommune.

Klæbu 03.02.98

Erik Edvardsen
Prosjektleder

Kjetil Aa. Solbakken
Prosjektmedarbeider

Magne Myklebust
Prosjektmedarbeider

SAMMENDRAG

Rapporten presenterer resultatene fra den andre feltsesongen i Norsk Ornitologisk Forenings «Prosjekt hvitryggspett i Trøndelag» — den første systematiske kartlegging av arten i Trøndelag. Hvitryggspetten er listet som sårbar på den norske rødlista og regnes som direkte truet i Sverige og Finland. Prosjektet har som formål å kartlegge alle leveområder for arten slik at disse kan bevares for framtida. Det ble i 1997 gjennomført feltarbeid i kommunene Rissa, Leksvik, Hemne, Snillfjord, Orkdal og Rennebu. Totalt ble 58 lokaliteter besøkt denne sesongen fordelt på 11 lokaliteter i Rissa, ni i Leksvik, fem i Hemne, 16 i Snillfjord, 11 i Orkdal og seks i Rennebu. Det ble påvist en eller flere spettearter på 22 lokaliteter. Hvitryggspett ble registrert på fem lokaliteter, fordelt på en i Hemne, to i Snillfjord og to i Rennebu. Med tidligere kjente lokaliteter er det nå kjent åtte lokaliteter med territoriehevdende hvitryggspett i Trøndelag. Av lokalitetene hvor det ble funnet hvitryggspett er det kun Flå-Slipran (Rennebu) som har vernestatus, dog kun for en del av området. Videre er trolig Vinjelia (Hemne), Krokstadøra (Snillfjord), Roberglia (Hemne) og Berdalen (Snillfjord) de ornitologisk sett rikeste lokalitetene. Disse representerer trolig de viktigste levesteder i Trøndelag for hvitryggspett og andre spetter. Alle disse lokalitetene, med unntak av Roberglia, er utsatt for hogst og annen påvirkning. Hvis lokalitetene skal ha noen verdi for spetter i framtida, forutsetter det at hogst og andre inngrep holdes på et minimum.

INNHold

1. INNLEDNING	1
1.1. Spettene — en utsatt artsgruppe.....	1
1.2. Spettene som nøkkelarter.....	1
1.3. Spettene som indikatorarter.....	1
1.4. Hvitryggspetten — en spesielt kravstor art	1
1.5. Forklaringer på hvitryggspettens tilbakegang.....	2
1.6. Hvordan opprettholde en livskraftig bestand av hvitryggspett.....	2
1.7. Formålet med prosjektet.....	2
2. METODER	3
2.1. Valg av undersøkelsesområder.....	3
2.2. Registreringsmetodikk.....	3
2.3. Metodiske svakheter.....	3
3. RESULTATER	4
3.1. Rissa kommune.....	4
3.2. Leksvik kommune.....	7
3.3. Hemne kommune.....	9
3.4. Snillfjord kommune.....	11
3.5. Orkdal kommune.....	16
3.6. Rennebu kommune.....	18
4. DISKUSJON	21
4.1. Rangering av delområdene.....	21
4.2. Hvitryggspettens status i Sør-Trøndelag.....	21
4.3. Spesielt viktige lokaliteter.....	22
5. REFERANSER	23

1. INNLEDNING

1.1. SPETTENE — EN UTSATT ARTSGRUPPE

Mange spettearter har på grunn av sine spesielle tilpasninger fått problemer som følge av menneskelige inngrep i leveområdene deres. I Norden er nå fire av ni arter rødlistet (Tabell 1), og en av disse — mellomspetten — har dødd ut i dette århundret (Holmbring & Petterson 1983, Cramp 1985). Av de gjenværende artene står det nå dårligst til med hvitryggspetten, som regnes som direkte truet i både Sverige og Finland. I Sverige har bestanden blitt kraftig redusert i løpet av 1900-tallet, og i perioden 1970-84 registrerte man en halvering av bestanden til omkring 50 par (Aulén 1985). I Finland antyder de årlige vinterfugltellingene en nedgang på omkring 95% siden 1950-tallet, og bestanden er nå nede i 30-50 par (Virkkala m. fl. 1993). I Norge er bestanden på Østlandet nå så godt som forsvunnet (Håland & Ugelvik 1987, Rinden 1991), og det er bare på Vestlandet vi fortsatt har en livskraftig bestand (Håland & Toft 1983, Stenberg & Hogstad 1992). Den norske bestanden fra Vest-Agder til Møre & Romsdal er den største man kjenner i Europa utenom Russland, noe som gir Norge et spesielt ansvar for bevaring av arten (Håland & Toft 1983).

1.2 SPETTENE SOM NØKKELARTER

Arter som er spesielt viktige for de økologiske prosesser og strukturer i et økosystem betegnes som nøkkelarter (Myers 1994). Spettene er de eneste fuglearter som kan hakke ut reirhull i friske trær. Dette gir dem en nøkkelrolle i skogen fordi minst 33 fuglearter og 8 pattedyrarter i Norge utnytter spettehull til sove-, dvale- eller yngleplasser (Solheim 1987). For mange av artene er forekomsten av hule trær en forutsetning for at de kan utnytte et ellers gunstig habitat, og for reproduksjon i det hele tatt.

En nedgang i spettebestanden vil derfor få alvorlige konsekvenser for mange pattedyr- og fuglearter.

1.3 SPETTENE SOM INDIKATORARTER

En indikatorart er en art som kan brukes som mål på tilstanden til en naturtype (Meffe & Carroll 1994), og som kan representere andre arter med liknende habitatkrav i forbindelse med naturovervåking (Noss 1994). Det er tre hovedgrunner til at de mest kravstore spetteartene er velegnede som indikatorarter:

1. De stiller store krav til leveområdets kvalitet. Forekomst av enkelte spettearter indikerer derfor at området har spesielle kvaliteter og kan være viktig også for andre kravstore arter. Ekstrapolering av denne typen må benyttes med forsiktighet, men kan være svært nyttig (Noss 1994).

2. De er sårbare for (menneskeskapte) endringer i sine leveområder. Forekomst av kravstore spettearter indikerer derfor at graden av inngrep ennå ikke er alvorlig.

3. Mange arter er avhengige av spettes tilstedeværelse i sine leveområder bl.a. for å finne egnede reirplasser. Nedgang i spettebestandene kan derfor varsle nedgang også av mange andre arter (Noss 1994).

Dette betyr at spettene kan brukes til å kartlegge naturområder med stor betydning for biologisk mangfold.

1.4 HVITRYGGSPETTEN — EN SPESIELT KRAVSTOR ART

Hvitryggspetten er trolig den mest spesialiserte av de europeiske spettene (Håland & Toft 1983, Cramp

Tabell 1. Truethetskategorier for spetteartene som er rødlistet i Norden. De norske kategoriene er hentet fra Størkersen (1996), de øvrige fra Höjer (1995).

Art	Norge	Sverige	Finland	Danmark
Mellomspett	-	Utdødd 1982	-	Utdødd 1959
Hvitryggspett	Sårbar	Direkte truet	Direkte truet	-
Dvergspett	Hensynskrevende	Hensynskrevende	Hensynskrevende	Sjelden
Gråspett	Hensynskrevende	Sjelden	Sjelden	-

1985) og stiller store krav til leveområdet. Den lever nesten utelukkende av vedborende insekter som den finner i eldre og døde/døende løvtrær. Løvtreinnslaget i hvitryggspettens habitat er derfor alltid høyt, og i Norge har andelen løvtrær i hekkeområdet blitt målt til over 80% (Hogstad & Stenberg 1994). Videre er det helt klart at den foretrekker skog av høy alder, helst skog eldre enn 80 år (Stenberg & Hogstad 1995). Man har også funnet at andelen døde og døende trær er høyere i artens hekkeområder enn i tilfeldig utvalgte områder (Hogstad & Stenberg 1994).

1.5 FORKLARINGER PÅ HVITRYGGSPETTENS TILBAKEGANG

På tross av at totalarealet av løvskog på Østlandet har økt i nyere tid har ikke dette begunstiget hvitryggspetten. Årsaken til dette ligger trolig i at eldre suksessjoner av løvskog på brannflater var viktig for arten tidligere (Aulén 1986, Gjerde m. fl. 1992). Aktiv slokking av skogbranner har etter ca. 1850 ført til en kraftig reduksjon av arealene med denne skogtypen, og nye større brannflater der løvtrærne får fullføre sin suksessjon vil kanskje aldri mer oppstå (Aulén 1986). I tillegg har mye løvskog blitt fjernet aktivt av skogbruket for å gi plass til granplantninger. Ren granskog er fullstendig uegnet som habitat for hvitryggspett. Alt i alt har det moderne skogbruket derfor ført til en kraftig reduksjon og fragmentering av arealene med eldre løvskog, og dette forklarer trolig det meste av artens bestandsnedgang i Norden (Aulén 1986, Rinden 1991, Gjerde m. fl. 1992, Virkkala m. fl. 1993).

1.6 HVORDAN OPPRETTHOLDE EN LIVSKRAFTIG BESTAND AV HVITRYGGSPETT

For den norske vestkysten er treslagskifte fra løvskog og blandingsskog til granplantefelt den viktigste trusselen mot arten (Håland & Toft 1983, Gjerde & Sætersdal 1996). Gjerde & Sætersdal (1996) fant at tettheten av hvitryggspett avtok med økende andel gran, og at arten hadde en entydig negativ reaksjon på treslagskifte. Store arealer med løvskog på Vestlandet har i nyere tid blitt erstattet med granplantninger. Fortsetter denne utviklingen vil det få

dramatiske konsekvenser for hvitryggspetten og andre løvskogkjære arter (Håland & Toft 1983). Treslagskifte er trolig den viktigste trusselen mot arten også i dens gjenværende leveområder i Trøndelag (Myklebust 1996a, egne obs.).

Bevaringen av en livskraftig bestand av hvitryggspett er derfor i prinsippet enkelt: *bevaring av tilstrekkelig sammenhengende områder med upåvirket eller lite påvirket løvskog.*

1.7 FORMÅLET MED PROSJEKTET

Prosjektet er en fortsettelse av prosjektet i 1996 (se Myklebust 1996a) og har to hovedmål:

1. Kartlegge hvitryggspettens utbredelse i Trøndelag. I hvilken grad bestanden i Møre & Romsdal fortsetter inn i Trøndelag har til nå ikke vært systematisk undersøkt. Størkersen & Bangjord (1990) antar at bestanden kan være så stor som 50 par. I følge Haftorn (1971) og Håland & Ugelvik (1987) er bestanden i Trøndelag svært liten. Håland & Ugelvik estimerer bestanden til å ligge i størrelsesorden 1-5 par i hvert av Trøndelagsfylkene. De regner derfor bestanden i Trøndelagsfylkene som like truet som bestanden på Østlandet. I rødlista for Sør-Trøndelag (Myklebust 1996b) anslås bestanden til 5-10 par. Denne rapporten presenterer den første systematiske undersøkelse av hvitryggspettens forekomst i Trøndelag.

2. Verne hvitryggspettens leveområder. Ved å gi miljøforvaltningsmyndighetene, arealplanleggere og grunneiere kunnskaper om hvitryggspettens utbredelse i fylket, blir det mulig for disse å ta nødvendige hensyn i framtidig virksomhet. På denne måten kan levedyktige bestander av hvitryggspett bevares.

Ved å kartlegge hvitryggspettens leveområder får man oversikt over hvilke områder som tilfredstiller artens strenge habitatkrav. Slik får vi kunnskaper om områder av stor verdi også for mange andre kravstore arter. Mange skogsområder med spesielt stor bevaringsverdi kan dermed få den oppmerksomhet de trenger fra forvaltningsmyndighetene.

2. METODER

2.1 VALG AV UNDERSØKELSESONMRÅDER

Forarbeidet besto i gjennomgang av topografiske kart i M711-serien for å finne lovende områder. Det ble også brukt vegetasjonskart i noen tilfeller. Erfaringsmessig forekommer hvitryggspett på disse breddegrader hovedsakelig i sørvendte lier med en høy andel løvtrær (Stenberg & Hogstad 1992). Det ble i planleggingen derfor lagt vekt på slike områder. Videre ble det tatt kontakt med lokale ornitologer for tips om områder hvor arten har blitt observert. Sist men ikke minst ble områder plukket ut visuelt i felt. Områder som så ut til å være sterkt dominert av barskog eller var sterkt påvirket av hogst eller andre inngrep ble ikke undersøkt. Skog som inneholdt mye storvokste/gamle løvtrær, spesielt osp, ble derimot undersøkt nærmere.

Det ble i april-mai 1997 undersøkt områder i kommunene Rissa, Leksvik, Hemne, Snillfjord, Orkdal og Rennebu. Prosjektet har som langsiktig mål å undersøke alle aktuelle kommuner i Trøndelag.

2.2 REGISTRERINGSMETODIKK

Spetter er vanskelige å kartlegge uansett årstid ettersom individtettheten aldri er særlig høy og de enkelte individene vandrer over store områder. Alle artene har imidlertid til felles at de hevder territorium aktivt gjennom vinteren og våren. Dette gjøres ved høylydt roping og/eller tromming, og de er da mulig å registrere over lengre avstander. De er spesielt aktive i perioden rett etter soloppgang, med noe variasjon mellom artene. Hvitryggspetten er mest aktiv i perioden 0600-0700 (Ingvar Stenberg pers. medd.). Graden av aktivitet er imidlertid høyst varierende, trolig både mellom individer og de ulike lokalitetene (egne obs.). Det er heller ikke praktisk mulig å besøke alle lokaliteter på de mest gunstige tidspunktene og besøkstiden i enkelte områder var relativt kort. Det er derfor helt nødvendig å spille av lyd for å provosere spettene til å vise seg eller gi lyd fra seg. Avspilling av spettelyd er vanligvis svært effektivt, og spettene kommer da ofte svært nær observatøren mens de varsler høylydt. Foruten hvitryggspett ble det på samtlige lokaliteter spilt lyd av dvergspett, grønnspett og gråspett. På noen lokaliteter ble det også spilt lyd av flaggspett og svartspett. På alle lokaliteter ble det sett etter spor som reirhull, spor etter næringssøk, spettesmier m. m.

Det ble foretatt en subjektiv bedømming av alderen på skogen, andel døde trær og fordeling av trearter. Samtlige observerte fuglearter ble notert på alle lokalitetene. Eventuelle spor etter pattedyr ble også notert. Værforhold under registreringsarbeidet ble registrert. Vind er angitt etter Beauforts skala. Denne går fra 0 til 10; hvor 0 er vindstille og 10 orkan. (se kap. 3).

2.3 METODISKE SVAKHETER

Innenfor de økonomiske og tidsmessige rammer prosjektet hadde til rådighet var det ikke mulig å bruke så mye tid og innsats på hver lokalitet som strengt tatt ønskelig. Dette kan bety at noen forekomster av hvitryggspett ikke har blitt registrert. Videre kan ikke de ulike områdene uten videre sammenlignes, ettersom de ble besøkt til forskjellige tider av døgnet og under svært varierende værforhold. Tiden tilbrakt i de ulike områdene varierer dessuten betydelig.

Tørre stubber er viktige for næringstilgangen til mange av våre spettearter — og da spesielt hvitryggspett og dvergspett (bildet). Spor etter næringssøk av spettene blir registrert av «Prosjekt hvitryggspett i Trøndelag». Foto: Geir Rudolfsen.

3. RESULTATER

Totalt 58 lokaliteter (Figur 1) ble undersøkt i løpet av våren. Det ble påvist spetter i 22 områder. I fem av disse områdene ble det påvist hvitryggspett. Nedenfor følger en kommunevis presentasjon av resultatene fra registreringene. Under andre observasjoner er det antall individer som er angitt hos de forskjellige artene.

3.1 RISSA KOMMUNE

Undersøkelsene ble gjennomført i perioden 19.-20.04.97. Feltarbeidet ble utført av Erik Edvardsen, Magne Myklebust, Geir Rudolfson og Kjetil Aadne Solbakken. Totalt ble 11 lokaliteter (Figur 1, Figur 2) besøkt i kommunen. Eneste påviste spetteart var flaggspett (én lokalitet).

3.1.1 Delområde 1, Sørvika

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 20.04.97 fra kl 0720 til 0755. Værforhold: overskyet, opphold. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området strekker seg langs vestsida av riksveien 300-400 m før det følger en bekkedal vestover til gårdsbruket i Sørvika. Skogen består hovedsakelig av gråor, bjørk og osp som står for drøye 30% hver. Området hadde spredte forekomster av furu. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Ingen inngrep av betydning ble registrert.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble påvist.

Andre observasjoner: Totalt ni fuglearter ble registrert: ringdue 1, gjerdesmett 1, rødstrupe 1, kråke 4, granmeis 1, blåmeis 1, kjøttmeis 2, bokfink 2 og gulspurv 1.

3.1.2 Delområde 2, Ofaret

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 20.04.97 fra kl 0800 til 0810. Værforhold: overskyet, opphold. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området ligger i lia opp for bukta mellom Årlottneset og Galgeneset. Skogen er dominert av osp og furu som utgjør i underkant av 50% hver. Bare spredte forekomster av bjørk. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Ingen inngrep ble registrert.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble påvist.

Andre observasjoner: Totalt tre fuglearter ble registrert: blåmeis 1, kjøttmeis 1 og bokfink 1.

3.1.3 Delområde 3, Langsæter

Gjennomføring: Området ble besøkt 20.04.97 fra kl 0816 til 0837. Værforhold: overskyet, opphold. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området strekker seg omlag 1,5 km langs nordsida av veien i lia over gården Langsæter. Skogen domineres av osp og furu som utgjør omlag 40% hver, bjørk utgjør i underkant av 20%. Det var også noen spredte fore-

komster av gran. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Ingen inngrep av betydning ble registrert.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt 10 fuglearter ble observert i området: ringdue 1, svarttrost 2, granmeis 2, blåmeis 1, kjøttmeis 2, spettmeis 1, kråke 5, bokfink 1, grønnfink 1 og gulspurv 1.

3.1.4 Delområde 4, Reinsklosteret

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 20.04.97 fra kl 0930 til 1001. Værforhold: overskyet, opphold. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området utgjøres av skogen tilknyttet Reinsklosteret. Skogen består hovedsakelig av store eike-, alme- og asketrær med spredte forekomster av gran. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Ingen inngrep ble registrert.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt 11 fuglearter ble registrert: ringdue 3, svarttrost 2, gråtrost 4, rødvingetrost 3, løvmeis 1, blåmeis 2, kjøttmeis 2, stær 10, kråke 10, bokfink 7 og grønnfink 3.

3.1.5 Delområde 5, Høgåsen

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 20.04.97 fra kl 0850 til 0920. Værforhold: overskyet, opphold. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området består av en sørøstvendt li. Ospeinnslaget er så høyt som 70-80%. Andelen bartrær er på drøye 10%, bjørk på i underkant av 10%. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Ingen inngrep ble registrert.

Registrerte spettearter: En flaggspett hann ble hørt trommende midt i området. Ved avspilling av tromming reagerte den momentant, og varslet hissig mens den sirklet rundt observatørene.

Andre observasjoner: Totalt 14 fuglearter ble registrert: ringdue 2, gjerdesmett 1, rødstrupe 1, svarttrost 1, løvmeis 1, toppmeis 1, blåmeis 4, kjøttmeis 2, spettmeis 1, kråke 5, bokfink 2, grønnfink 1 og gulspurv 1.

3.1.6 Delområde 6, Flyta

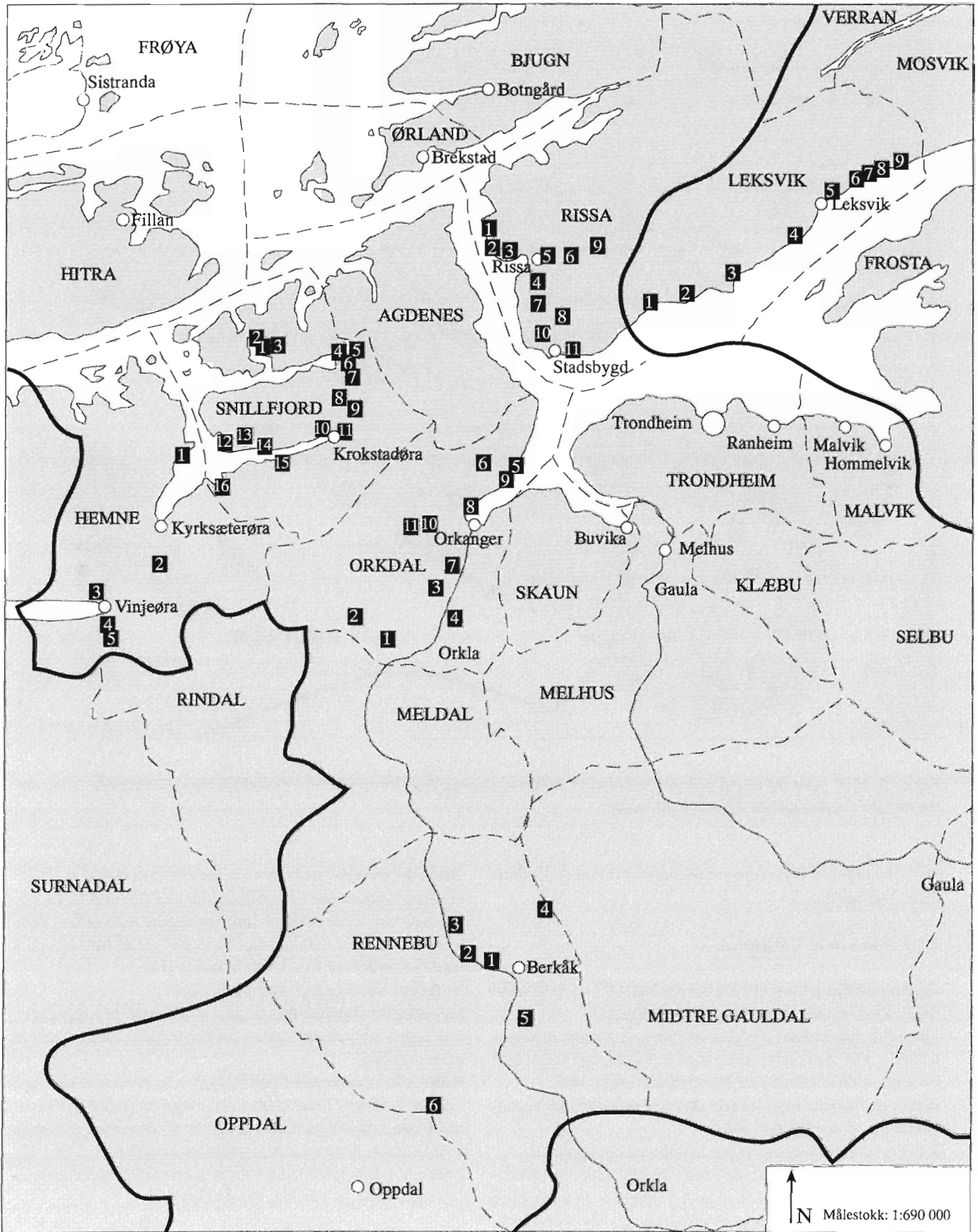
Gjennomføring: Området ble besøkt 20.04.97 fra kl 0625 til 0700. Værforhold: overskyet, opphold. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området domineres av elvekantskog med gråor (omlag 75%) som det dominerende treslaget. Det var også noen små forekomster av bjørk og selje. Andelen døde trær ble anslått til i underkant av 20%.

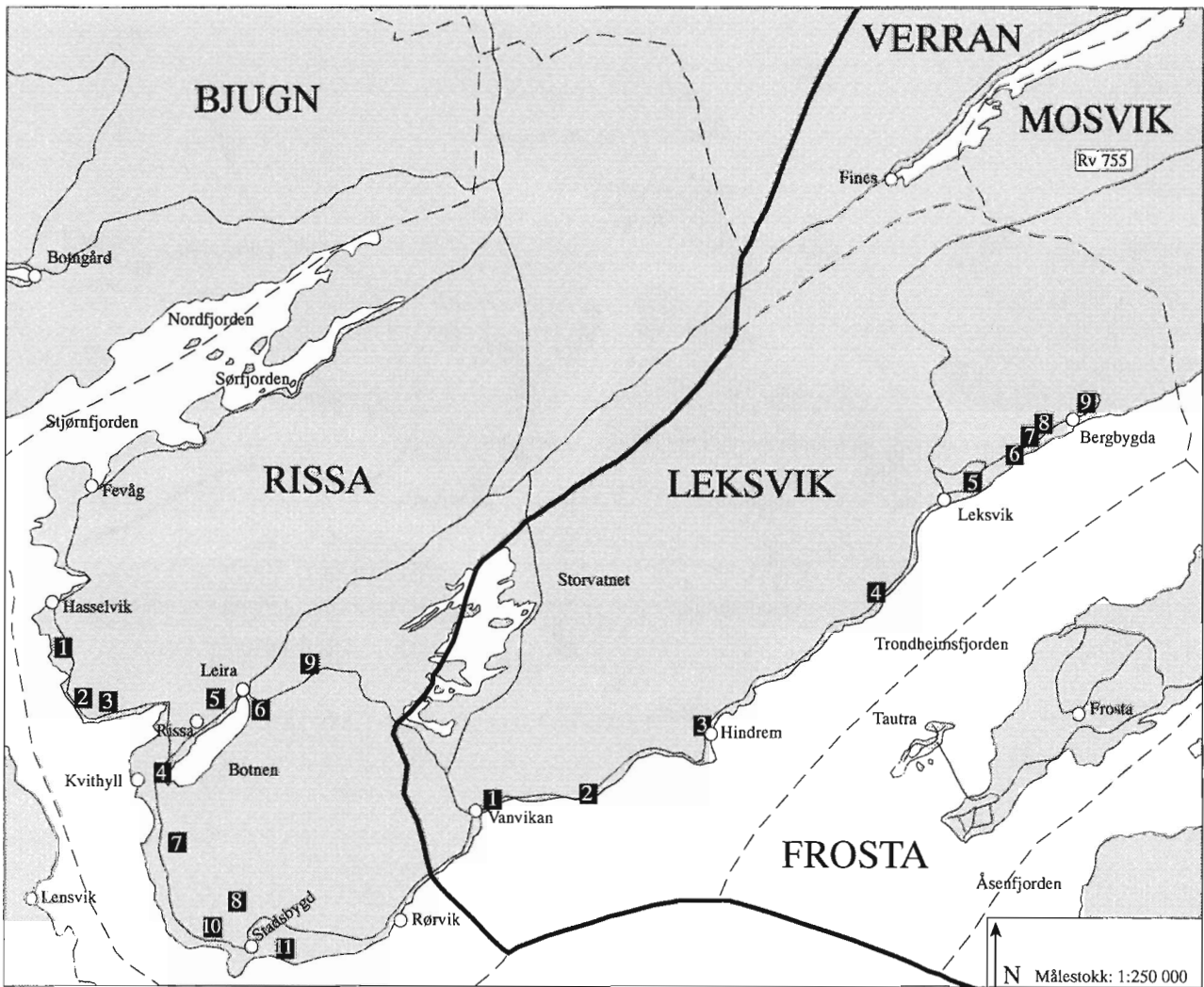
Inngrep: En skogsbilvei gikk gjennom området, ellers ingen inngrep av betydning.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt sju fuglearter ble registrert: ring-

Figur 1. Kart over de undersøkte lokalitetene i Trøndelag. Lokalitetene er nummerert fra 1 og oppover i hver kommune.

Figur 2. Kart over de undersøkte områdene i Rissa og Leksvik kommuner på Fosenhalvøya. Områdene er nummerert fra 1 og oppover i hver kommune.

due 3, fossekall 1, fuglekonge 2, granmeis 3, blåmeis 2, stjertmeis 2 og bokfink 2.

3.1.7 Delområde 7, Hjelmén

Gjennomføring: Området ble besøkt 20.04.97 fra kl 0545 til 0628. Værforhold: overskyet, opphold. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området var dominert av bjørk med omlag 40%. Det var mindre forekomster av gran, osp, rogn, furu og selje. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Intensiv hogst preget deler av området, med granplantinger av forskjellige aldre.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt 7 fuglearter ble observert: svarttrost 1, kjøttmeis 5, stær 5, skjære 1, kråke 5, bokfink 8 og gulspurv 2. Det ble sett spor av elg, hare og rådyr i området.

3.1.8 Delområde 8, Bliksåsen

Gjennomføring: Området ble besøkt 19.04.97 fra kl 0643 til 0720. Værforhold: skiftende skydekke, opphold. Vind: N 1-2.

Områdebeskrivelse: Undersøkellesområdet består av en 2,5 km lang sørøstvendt li fra Bliksåsen til Kjerkmylria. Gråor, bjørk og osp er de dominerende treslagene med omlag 20% hver, bare mindre forekomster av hassel, gran, furu og selje. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Noe hogst og granplantninger.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Hakkemerker ble funnet på en gammel bjørkestubbe og på en gammel gråor.

Andre observasjoner: Totalt 19 fuglearter ble registrert: spurvehauk 1 subad., hønsehauk 1 ad., ringdue 9, gjerdesmett 1, rødstrupe 2, svarttrost 3, rødvingetrost 1, løvmeis 4, granmeis 6, blåmeis 8, kjøttmeis 20, stjertmeis 2, skjære 7, kråke 12, gråspurv 1, bokfink 20, grønnfink 6, dompap 5 og gulspurv 3. Det ble funnet spor av elg, rev og rådyr.

3.1.9 Delområde 9, Ramsøya

Gjennomføring: Området ble besøkt 20.04.97 fra kl 0545 til 0615. Værforhold: overskyet, opphold. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området består av en omlag 500 m lang sørøstvendt li dominert av alm og gran med omlag 30% hver. Mindre forekomster av gråor, osp og bjørk. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Ingen inngrep ble registrert.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt 10 fuglearter ble registrert: ringdue 2, svarttrost 3, løvmeis 2, blåmeis 3, kjøttmeis 4, stjertmeis 2, skjære 1, kråke 5, bokfink 5 og gulspurv 1.

3.1.10 Delområde 10, Høgåsen-Lyngåsen

Gjennomføring: Området ble besøkt 19.04.97 fra kl 0905 til 1115. Værforhold: sol avbrutt av enkelte snøbyger. Vind: Nord 2-3.

Områdebeskrivelse: Skogen bestod hovedsakelig av bjørk med omlag 40%. Mindre forekomster av gråor, furu, gran, alm, hassel, osp, rogn og selje. Andelen døde trær ble anslått til omlag 5%.

Inngrep: Det var foretatt noe hogst i området.

Registrerte spettearter: Ingen spetter ble påvist i området.

Andre observasjoner: Totalt 18 fuglearter ble registrert: ringdue 3, gjerdesmett 1, rødstrupe 1, fuglekonge 1, løvmeis 7, granmeis 3, blåmeis 9, kjøttmeis 12, svartmeis 3, stjertmeis 2, spettmeis 3, trekryper 1, skjære 2, kråke 1, bokfink 5, grønnefink 15, dompap 2 og gulspurv 3. Det ble funnet spor av rådyr, hjort, elg og hare i området.

3.1.11 Delområde 11, Leinslia

Gjennomføring: Området ble besøkt 19.04.97 fra kl 0610 til 0820. Værforhold: overskyet, spredte snøbyger. Vind: 1-2.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten består av en vest- og sørvestvendt li. Bjørk og hassel utgjør hver omlag 20% av skogen. Noe mindre forekomster av or, gran, furu, osp, rogn og alm. Mye av almeinnslaget er storvokst. Andelen døde trær var omlag 15%.

Inngrep: Noe hogst og granplantninger.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt 16 fuglearter ble registrert: orrfugl 7 (hunner), ringdue 3, gjerdesmett 2, løvmeis 1, granmeis 4, blåmeis 6, kjøttmeis 6, stjertmeis 2, ravn 1, kråke 8, bokfink 5, bjørkefink 1, grønnsisik 1, grønnefink 10, dompap 2 og gulspurv 4. Det ble funnet spor etter rådyr og ekorn i området.

3.2 LEKSVIK KOMMUNE

Undersøkelsene ble gjennomført i perioden 17.-19.04. Feltarbeidet ble utført av Erik Edvardsen, Magne Myklebust, Geir Rudolfson og Kjetil Aa. Solbakken. Totalt 9 lokaliteter (Figur 1, Figur 2) ble besøkt i kommunen. Påviste spettearter var svartspett (tre lokaliteter) og flaggspett (en lokalitet).

3.2.1 Delområde 1, Vanvikan

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 18.04.97 fra kl 0550 til 0750. Værforhold: stort sett sol, avbrutt av enkelte snøbyger. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området ligger mellom riksveien og gården Bjørgan. Det deles i to av en bratt bekkedal. Det meste av undersøkelsesområdet ligger på vestsida av bekken. Skogen domineres av gran, som utgjør over halvparten av vegetasjonen. Deretter følger osp med ca 20%. Mindre forekomster av bjørk, hassel, furu og gråor. Andelen døde/døende trær ble bedømt til ca. 20%.

Inngrep: Skogen var felt i noen mindre områder i vestlige deler av lokaliteten.

Registrerte spettearter: En flaggspett responderte på avspilling av dvergspett-lyd i den vestlige delen av området. En svartspett responderte på lyd i området øst for bekk. Det ble funnet hakkemerker trolig etter flaggspett eller tretåspett på gran.

Andre observasjoner: Totalt 17 fuglearter ble observert: ringdue 8, gjerdesmett 3, svarttrost 10, granmeis 4, blåmeis 6, kjøttmeis 5, spettmeis 1, trekryper 1, skjære 2, ravn 1, kråke 7, bokfink 15, grønnsisik 12, grønnefink 20 og dompap 7. Det ble sett sportegn av rådyr, rev og ekorn på lokaliteten.

3.2.2 Delområde 2, Aksnes

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 18.04.97 fra kl 1035 til 1206. Værforhold: stort sett sol, men noe snøbyger. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området ligger i nedre halvdel av li mellom riksvei og fjellet Munken. Gran er det dominerende treslaget med i underkant av 60%. Deretter følger osp med omlag 20% og bjørk med en noe lavere andel. Andelen døde/døende trær ble estimert til under 10%.

Inngrep: Området er moderat påvirket av hogst. Positivt var det at en del osp var satt igjen etter hogsten.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert i området. Det ble funnet sportegn av spetter på gran (uvisst fra hvilken art).

Andre observasjoner: Totalt ni fuglearter ble registrert: gjerdesmett 2, fuglekonge 1, blåmeis 3, kjøttmeis 5, svartmeis 2, kråke 4, dompap 7, gråsisik 1 og gulspurv 2.

3.2.3 Delområde 3, Hindrum

Gjennomføring: Området ble besøkt 18.04.97 fra kl 0845 til 0930 og kl 0940 til 1025. Værforhold: skiftende med sol avbrutt av snøbyger. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Dette beskjedne skogområdet strekker seg langs en bekk fra riksveien og omlag 400m vestover før det bøyer av mot nord omlag 400m. Mye av området er vernet som naturreservat. Ask utgjør en betydelig del av skogen med omlag 60%, svartor/gråor omtrent 20%, og mindre innslag av gran, osp og bjørk. Andelen døde/døende trær ble bedømt til mindre enn 10%.

Inngrep: Noe av området var plantet til med gran. Området er omgitt av beitemark.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Området er trolig for lite til å huse noen hekkende spetter, men kan ha betydning som næringsøkssområde.

Andre observasjoner: Totalt 11 fuglearter ble registrert: ringdue 24, rødstrupe 1, løvmeis 1, granmeis 2, blåmeis 2, kjøttmeis 2, stær 17, kråke 4, bokfink 4, grønnefink 6 og gulspurv 3.

3.2.4 Delområde 4, Tømmerdalen

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 19.04.97 fra kl 0645 til 0830. Værforhold: overskyet. Vind: N 2-3.

Områdebeskrivelse: Området deles i to av Tømmerdalselva. Den østlige delen av lokaliteten er sørøstvendt og strekker seg fra riksveien 300-400 m opp i lia. Den vestlige delen av lokaliteten er oppdelt av skogsbilvei og et par gardsbruk. Det meste av løvskogen befinner seg i et relativt flatt område nord for Tømmerdalsaunet. Den østlige delen består hovedsakelig av relativt ung løvskog dominert av bjørk med omlag 25%, og noe mindre forekomster av osp, hassel, gråor og gran. Andelen døde/døende trær ble estimert til under 10%. Den vestlige delen av området hadde et visst innslag av eldre løvskog, særlig i de øvre deler av området. Skogen var dominert av bjørk og gråor med omlag 30% hver, deretter fulgte osp med omlag 20%. Andelen døde/døende trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Østdelen av området er ganske kraftig påvirket av en relativt ny skogsbilvei og en del hogst, hovedsakelig av granskog. Vestdelen er også påvirket av hogst, men løvskogen er også her relativt intakt.

Registrerte spettearter: En svartspett hann ble provosert av lyd og kom inn i områdets vestlige del. Den forsvant mot øst etter et par minutter.

Andre observasjoner: Totalt 10 fuglearter ble registrert: svarttrost 1, løvmeis 1, granmeis 1, blåmeis 2, kjøttmeis 1, kråke 8, bokfink 7, grønnfink 1, dompap 4 og gråsisik 3.

3.2.5 Delområde 5, Vigtil

Gjennomføring: Området ble besøkt 18.04.97 fra kl 1045 til 1110. Værforhold: delvis skyet. Snøbyger. Vind 1-2.

Områdebeskrivelse: Området ligger mellom sjøen og gården Vigtil. Skogen var dominert av gran med omlag 50%. Mindre forekomster av bjørk og gråor med omlag 20% hver. Det var svært lite døde/døende trær i området.

Inngrep: Det var ikke gjort noen inngrep av betydning i området.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble påvist på lokaliteten.

Andre observasjoner: Totalt åtte fuglearter ble registrert: gjerdesmett 1, løvmeis 1, blåmeis 1, kjøttmeis 1, kråke 1, bokfink 1, grønnfink 1 og dompap 2.

3.2.6 Delområde 6, Kalungerbuan

Gjennomføring: Området ble besøkt 18.04.97 fra kl 0925 til 1030. Værforhold: delvis skyet, opphold. Vind: 1-2.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten strekker seg 6-700 meter langs nordsida av riksveien sør, sørøst og øst for Kalungerbuan. Skogen var dominert av gråor og gran med omlag 30% hver. Det var mindre forekomster av bjørk og osp samt enkelte spredte hasseltrær. Andelen døde trær ble anslått til mellom 10 og 20%.

Inngrep: Det var ingen inngrep av betydning å se i området.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Det ble funnet spor av spetter i gråor, uvisst fra hvilken art.

Andre observasjoner: Totalt 14 fuglearter ble registrert: ringdue 1, svarttrost 1, løvmeis 2, blåmeis 1, kjøttmeis 1, svartmeis 1, stjertmeis 2, trekryper 1, ravn 2, kråke 1, bokfink 1, grønnsisik 2, grønnfink 3 og dompap 2.

3.2.7 Delområde 7, område sør for Selliplassen

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 18.04.97 fra kl 0848 til kl 0920. Værforhold: delvis skyet, opphold. Vind: 1-2.

Områdebeskrivelse: Området ligger langs nordsida av riksveien sørøst, sør og sørvest for Selliplassen. Skogen domineres av gran og bjørk med omlag 30% hver. Osp og gråor utgjør drøye 10% hver og andelen døde trær ble anslått til under 20%.

Inngrep: Det var ikke gjort noen inngrep av betydning i området.

Registrerte spettearter: En svartspett ble hørt uprovosert og reagerte tilsynelatende ikke på lyd.

Andre observasjoner: Totalt 13 fuglearter ble registrert: fjellvåk 1, orrfugl 4 (hunner), ringdue 3, gjerdesmett 1, svarttrost 2, ravn 2, kråke 2, blåmeis 1, kjøttmeis 1, stjertmeis 2, bokfink 5 og grønnfink 2.

3.2.8 Delområde 8, Drættvika

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 18.04.97 fra kl 0755 til 0840. Værforhold: overskyet, opphold. Vind: 1-2.

Områdebeskrivelse: Området strekker seg omlag 300 m langs nordsida av riksveien mellom Drættvikaunet og Drættvika. Skogen domineres av bjørk, med omtrent 50%, deretter følger gran med omlag 40% og gråor/selje med omlag 10%. Andelen døde trær ble anslått til i underkant av 20%.

Inngrep: Ingen inngrep av betydning ble registrert.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt 14 fuglearter ble registrert: rødstrupe 1, svarttrost 1, fuglekonge 1, løvmeis 2, granmeis 1, blåmeis 1, kjøttmeis 1, svartmeis 1, skjære 1, kråke 1, bokfink 4, grønnsisik 1, grønnfink 2 og gulspurv 1.

3.2.9 Delområde 9, Bergsbygda

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 18.04.97 fra kl 0620 til 0740. Værforhold: delvis skyet, snøbyger. Vind: 0-1.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten avgrenses grovt sett av Myrenget og Sanden i øst og Tronvikaunet i Nord. Det strekker seg omlag 300 m vest for bekken som krysser riksveien vest for Tronvika. Totalt var området dominert av gran med drøye 60%. Furu utgjorde omtrent 20% og løvtrær omlag 20%. Det var en del gjenvokst kulturmark med 20-30 år gammel gråor/bjørkeskog i sentrale deler av lokaliteten. Langs bekken vest i området en del eldre gråor med et visst innslag av døde trær.

Inngrep: Det var ikke gjort noen inngrep av betydning i området.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Ett spettehull, trolig etter næringssøk, i en telefonstolpe var det eneste spettesporet som ble funnet på lokaliteten.

Andre observasjoner: Totalt 16 fuglearter ble registrert: ringdue 3, gjerdesmet 3, svarttrost 3, fuglekonge 2, løvmeis 1, granmeis 1, blåmeis 3, kjøttmeis 5, svartmeis 2, stjertmeis 2, nøtteskrike 2, skjære 1, kråke 4, bokfink 5, grønnfink 1 og dompap 2.

3.3 HEMNE KOMMUNE

Undersøkelsene ble gjennomført i perioden 26.-27.04.97. Feltarbeidet ble utført av Beata Elisabeth Borowiec, Erik Edvardsen, Magne Myklebust, Geir Rudolfsen og Kjetil Aadne Solbakken. Totalt 5 lokaliteter (Figur 1, Figur 3, Tabell 2) ble besøkt i kommunen. Påviste spettearter (Tabell 2) var hvitryggspett, dvergspett og flaggspett.

Tabell 2. Registrerte spette territorier i de undersøkte områdene i Hemne kommune.

Delområde	Hvitryggspett	Dvergspett	Flaggspett	Sum
Kjønsviklia			1	1
Robergslia	1		1	2
Vinjelia		1	2	3
Kårøydalen I				0
Kårøydalen II				0
Sum	1	1	4	6

Tabell 3. Registrerte territorier av andre løvskogskrevende arter i de undersøkte områdene i Hemne kommune.

Delområde	Løvmeis	Stjertmeis	Spettmeis	Sum
Kjønsviklia	1		2	3
Robergslia	4	1	2	7
Vinjelia	2		4	6
Kårøydalen I	1			1
Kårøydalen II				0
Sum	8	1	8	17

3.3.1 Delområde 1, Kjønsviklia

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 27.04.97 fra kl 0520 til 0745. Værforhold: pent vær. Vind: 1.

Områdebeskrivelse: Området ligger i den sørøstvendte lia nordøst for Kjønsvik. Det avgrenses av sjøen sørøstover og av flatene opp mot Røddliheia nordvestover. Mot nordøst danner den dyrkede marka ved Oddan en avgrensning av området. Skogen domineres av furu (40%) og gran og osp (20% hver) med innslag av bjørk, gråor og hassel (under 20 % hver). Mye av ospeinnslaget var velutviklet. Andelen av døde trær ble estimert til under 10%.

Inngrep: I sørvest og nordøst grenser området til boligområder og dyrket mark. Det var en liten hogstflate og en granplantning i området. Generelt var skogen forholdsvis ung med unntak av et storvokst ospeinnslag i de sentrale delene langt nede i lia. Det gikk også en telefonlinje langs riksvei 711 som

går langs sjøen forbi hele området.

Registrerte spettearter: En flaggspett ble observert. Den ble ikke provosert ved avspilling av lyd. Det ble funnet noe spor tegn av spetter på en tørr gråor. Det ble spilt lyd av hvitryggspett, dvergspett, grønnspepp og gråspett uten resultat.

Andre observasjoner: Totalt 20 fuglearter ble registrert i området: havørn 1 subad., gjerdesmet 3, jernspurv 15, rødstrupe 8, svarttrost 6, gråtrost 1, rødvingetrost 6, måltrost 5, fuglekonge 3, løvmeis 1, blåmeis 2, kjøttmeis 4, svartmeis 2, spettmeis 3, stær 10, skjære 7, bokfink 10, grønnsisik 4 og dompap 2. Det ble dessuten funnet spor av hjort og rådyr.

3.3.2 Delområde 2, Robergslia

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 26.04.97 fra kl 0800 til 1300. Værforhold: skiftende skydekke, noe sol og noe yr. Vind: 1-2.

Områdebeskrivelse: Området ligger i den vestvendte lia øst for Rovatnet. Det avgrenses av Roberget østover og går sør til starten av den dyrkede marka ved Sinnes. Skogen domineres av osp (40%), bjørk og furu (20% hver) med innslag av eier, gran, gråor og hassel (under 20 % hver). Mye av ospeinnslaget er velutviklet. Andelen av døde trær ble estimert til ca. 20%, i enkelte mindre områder opp til 30%!

Inngrep: Det var beitepåvirkning i de sørligste delene av området, men dette har neppe noen innvirkning på spettes bruk av området.

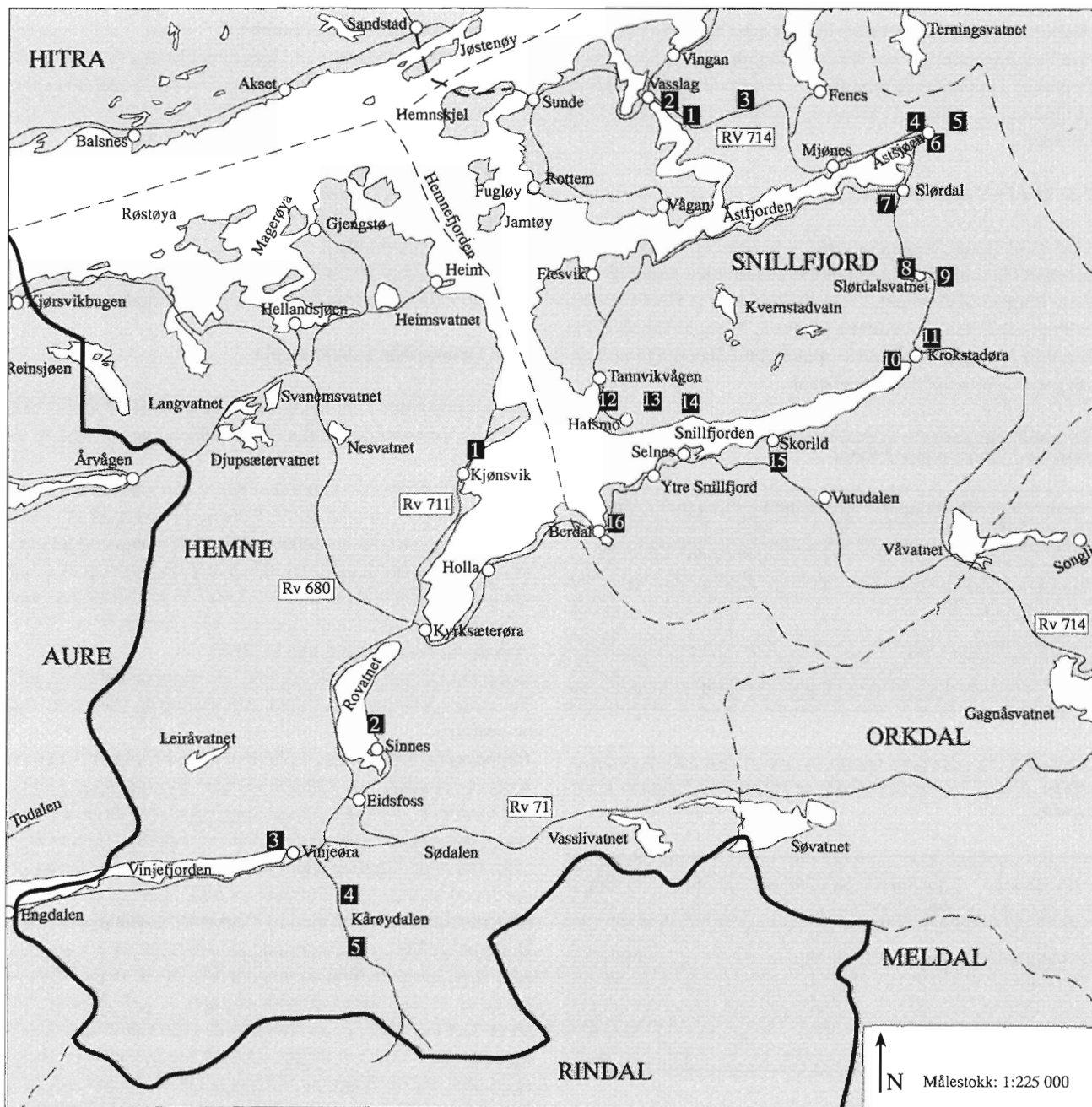
Registrerte spettearter: Lokaliteten ble besøkt etter tips fra Knut Hellandsjø, som hadde observert hvitryggspett i området vinteren 1997. Et par hvitryggspett responderte etter avspilling av lyd i de sentrale delene av området. Funnet er en bekreftelse på litteraturkilder som sier at et par av hvitryggspett skal ha blitt sett i området en rekke ganger på 60-tallet (Øyvind Spjøtvoll pers. medd. i Størkersen & Bangjord 1990). Dette bekreftes også av omfattende spor tegn av spetter, noe som tyder på spette tilhold i lang tid. Det ble funnet merker på en maurtue som sannsynligvis er laget av grå- eller grønnspepp. Det ble spilt lyd av dvergspett, grønnspepp og gråspett uten resultat. Under et tidligere besøk ble dessuten en flaggspett observert i tillegg til hvitryggspettene. Samsvaret mellom litteraturkilder og nyere feltarbeid tyder på at Robergslia er en meget viktig lokalitet for hvitryggspett og at den har vært det i lang tid.

Andre observasjoner: Det ble registrert 24 fuglearter i dette området: havørn 1, fjellvåk 2, orrfugl 1, gjerdesmet 6, rødstrupe 1, svarttrost 5, måltrost 1, fuglekonge 5, granmeis 10, løvmeis 6, blåmeis 7, kjøttmeis 10, svartmeis 1, stjertmeis 2, spettmeis 4, trekryper 3, ravn 1, bokfink 20, grønnsisik 1, grønnfink 2, dompap 2, gråsisik 1 og gulspurv 1. Det ble dessuten funnet spor av elg, ekorn, hare, hjort og rådyr.

3.3.3 Delområde 3, Vinjelia

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 27.04.97 fra kl 0830 til 1055. Værforhold: skiftende skydekke. Vind: 1-2.

Områdebeskrivelse: Området ligger i den sørvendte lia innerst i Vinjefjorden nordvest for Vinjeøra. Skogen domineres av osp og bjørk (ca 30% hver) med innslag av gran, gråor,

Figur 3. Kart over de undersøkte områdene i Hemne og Snillfjord kommuner. Områdene er nummerert fra 1 og oppover i hver kommune.

furu, hassel og vier (under 20% hver). Mye av ospeinnslaget er velutviklet. Andelen av døde trær ble estimert til 10-20%.

Inngrep: Det går en traktorvei vestover litt oppe i lia, og det er drevet noe hogst i tilknytning til denne. Omtrent 5% av området er hogd. Det er også et nytt og et gammelt granplante-felt i de østlige delene av lia.

Registrerte spettearter: Tre flaggspetter ble observert. De trommet uprovosert. En flaggspett responderte senere kraftig ved avspilling av hvitryggspett-lyd i de sentrale delene av området. En dvergspett sang også i de sentrale delene av området, denne responderte moderat på lyd. Det ble funnet omfattende spor tegn av spetter, noe som tyder på spettetilhold i lang tid. Det ble spilt lyd av grønnspett og gråspett uten res-

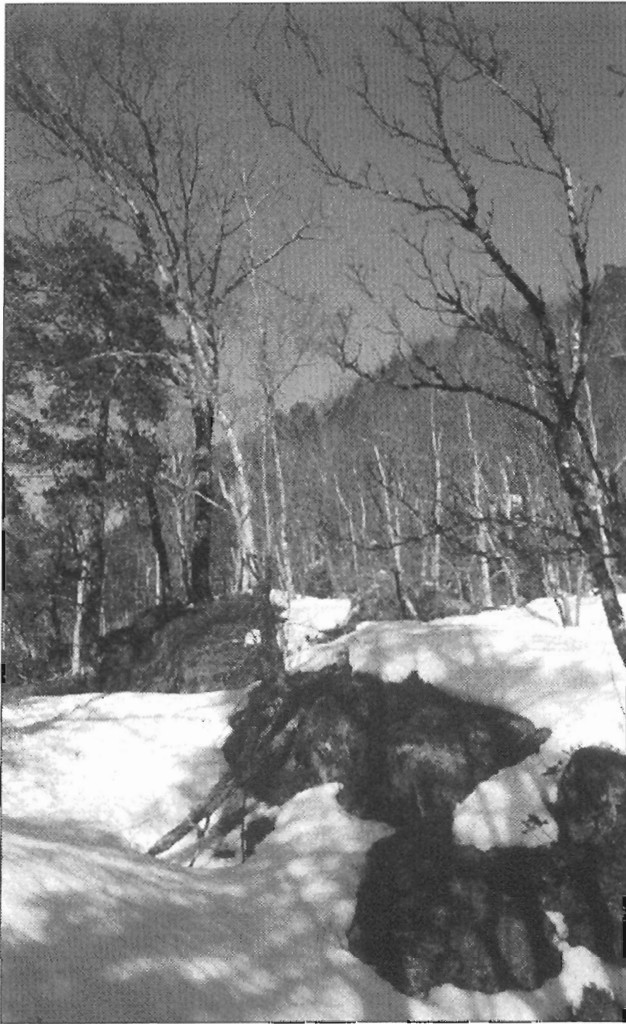
ultat. Under prosjektets arbeid i 1996 ble det også påvist gråspett og hvitryggspett i området (Myklebust 1996 a).

Andre observasjoner: Det ble registrert 14 fuglearter i dette området: storfalk ub.1, rugde 1, rødstrupe 3, svarttrost 4, rødvingetrost 2, måltrost 5, løvmeis 2, blåmeis 4, kjøttmeis 4, spettmeis 6, ravn 2 og bokfink 6.

3.3.4 Delområde 4, Kårøydalen I

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 26.04.97 fra kl 0507 til 0640. Værforhold: snøbyger. Vind: 0-1.

Områdebeskrivelse: Området ligger i den vestvendte lia øst for Brekkan ytterst i Kårøydalen sørøst for Vinjeøra. Det om-

Parti fra Vinjelia i Hemne (Delområde 3). Området domineres av osp og bjørk, med moderate innslag av furu i vestlige og nordlige deler av området. Det er sørvendte lier av denne typen som har vist seg å være av stor verdi for spetter og andre løvskogskrevende fuglearter. Foto: Geir Rudolfsen.

fatter områdene ca 500 meter nordover og 150 meter sørover for bekken som renner ut i Fjelna ved brekka og går ca 250 meter oppover i lia. Skogen domineres av furu og bjørk (ca 40% hver) med innslag av einer, gråor, hassel og osp (under 20% hver). Mye av løvskogen var småvokst. Andelen av døde trær ble estimert til under 10%.

Inngrep: Det går en traktorvei oppover bekkedalen i søndre del av området. Det går også en kraftledning langs lia gjennom hele området.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Det ble spilt lyd av hvitryggspett, dvergspett, grønnspett og gråspett uten resultat. Det ble funnet noen få sportegn etter spetter.

Andre observasjoner: Det ble registrert 14 fuglearter i dette området: fossekall 1, gjerdesmett 1, rødstrupe 1, svarttrost 3, løvmeis 1, granmeis 1, blåmeis 4, kjøttmeis 2, ravn 1, kråke 2 og bokfink 5, grønnsisik 1, dompap 1 og korsnebb ub. 1. Det ble dessuten funnet spor av ekorn, elg og rådyr.

3.3.5 Delområde 5, Kårøydalen II

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 26.04.97 fra kl 0655 til 0733. Værforhold: snøbyger. Vind: 0-1.

Områdebeskrivelse: Området ligger i den østvendte lia i Kårøydalen 1-1.5 km sør for Brekkan sørøst for Vinjeøra. Det omfatter de nedre delene av lia opptil 200 meter fra veien. Skogen domineres av furu (60%) og bjørk (20%) med innslag av gråor og osp (under 20% hver). Mye av ospeinnslaget var storvokst. Andelen av døde trær ble estimert til under 10%.

Inngrep: Det går en privat bilvei opp Kårøydalen. Det går også en kraftledning langs lia gjennom hele området. Det var ingen hogstflater, men endel av skogen var forholdsvis ung.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Det ble spilt lyd av hvitryggspett, dvergspett, grønnspett og gråspett uten resultat. Det ble ikke funnet sportegn etter spetter.

Andre observasjoner: Det ble registrert tre fuglearter i dette området: fossekall 1, gjerdesmett 1 og granmeis 2.

3.4 SNILLFJORD KOMMUNE

Undersøkelsene ble gjennomført i perioden 23.-27.04.97. Feltarbeidet ble utført av Erik Edvardsen, Magne Myklebust, Geir Rudolfsen og Kjetil Aa. Solbakken. Totalt 16 lokaliteter (Figur 1, Figur 3, Tabell 4) ble besøkt i kommunen. Påviste spettearter (Tabell 4) var hvitryggspett, grønnspett, gråspett og svartspett.

3.4.1 Delområde 1, Ratfjellet I

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 23.04.97 fra kl 0515 til 0542. Værforhold: pent, klar himmel. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området ligger i lia over riksveien i bratt helling. Det karakteriseres av rasmare med en del yngre, samt noen gamle trær. Området er dominert av furu (40%), osp (20%) og naken blokkmark, med innslag av alm, bjørk, gråor, hassel og vier (under 20% hver). Andelen døde og døende trær ble anslått til ca 10%.

Inngrep: Det eneste tekniske inngrep er riksvei 714 som går nedenfor lia langs sjøen.

Registrerte spettearter: Det ble registrert en syngende gråspett. Den ble først hørt ropende spontant, og responderte senere på avspilling av lyd. Det ble spilt lyd av hvitryggspett, dvergspett og grønnspett uten resultat.

Andre observasjoner: Det ble registrert sju fuglearter i dette området: kongeørn 1 ad, orrfugl 2 (hanner), svarttrost 1, rødstrupe 1, kjøttmeis 1 og dompap 1.

3.4.2 Delområde 2, Ratfjellet II

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 23.04.97 fra kl 0545 til 0600. Værforhold: pent, klar himmel. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området ligger i lia over riksveien i bratt helling. Det karakteriseres av rasmare med en del yngre, samt noen gamle trær. Lokaliteten er forholdsvis liten, og avgrenses oppover av en fjellhammer. Området er dominert av osp (40%), furu (20%), vier (20%) og naken blokkmark, med inn-

Tabell 4. Registrerte spetteterritorier i de undersøkte områdene i Snillfjord kommune.

Delområde	Hvitryggspett	Grønnspekk	Gråspett	Svartspett	Sum
Ratfjellet I			1		1
Ratfjellet II					0
Fossdalsvatnet					0
Åstan					0
Herdalen			1		1
Kobbu			1		1
Slørdalen		1			1
Slørdalsvatnet			1		1
Melvasslia			1		1
Krokstadøra	1	1	2	1	5
Åhammaren					0
Tannvikvågen					0
Hafsmosætra			1		1
Kalvvikåsen			1		1
Skorilla					0
Berdalen	1				1
Sum	2	2	9	1	14

Hvitryggspett ble påvist på to lokaliteter i Snillfjord. Dette er de hittil nordligste funn av territorielle hvitryggspetter i Sør-Trøndelag. Foto: Niils Kjetil Torvik.

Tabell 5. Registrerte territorier av andre løvskogskrevende arter i de undersøkte områdene i Snillfjord kommune.

Delområde	Løvmeis	Stjertmeis	Spettmeis	Sum
Ratfjellet I				0
Ratfjellet II				0
Fossdalsvatnet				0
Åstan				0
Herdalen				0
Kobbu				0
Slørdalen				0
Slørdalsvatnet			1	1
Melvasslia				0
Krøkstadøra	1		2	3
Åhammaren				0
Tannvikvågen	1			1
Hafsmosætra				0
Kalvvikåsen			1	1
Skorilla				0
Berdalen	1		2	3
Sum	3	0	6	9

slag av alm, bjørk, gråor og hassel (under 20% hver). Andelen døde og døende trær ble anslått til ca. 10%.

Inngrep: Det eneste tekniske inngrep er riksvei 714 som går nedenfor lia langs sjøen.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Det ble spilt lyd av hvitryggspett, dvergspett, grønnspett og gråspett uten resultat.

Andre observasjoner: Det ble registrert fire fuglearter i dette området: granmeis 1, kjøttmeis 1, kråke 1 og bokfink 1.

3.4.3 Delområde 3, Fossdalsvatnet

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 25.04.97 fra 0445 til 0525. Værforhold: skyet, oppholdsvær. Vind: 1.

Områdebeskrivelse: Det mest aktuelle området ligger i lia nordvest for riksvei 714. Lia sørøst for veien ble imidlertid også undersøkt. Området er dominert av furu (60%) og bjørk (20%), med innslag av gran, osp og vier (under 20% hver). Deler av bjørke- og ospeinnslaget var imidlertid storvokst skog.

Inngrep: Det var en mindre flatehogst i lia nordvest for veien. Riksvei 714 går nedenfor lia i dalbunnen.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Det ble spilt lyd av hvitryggspett, dvergspett, grønnspett og gråspett uten resultat. Det ble funnet fem opptil 10 cm dype nærings-søkshull etter spetter i tørre furustammer. Disse var ganske ferske og indikerer spettetilhold på lokaliteten i senere tid.

Andre observasjoner: Det ble registrert seks fuglearter i dette området: gjerdesmett 2, rødstrupe 1, svarttrost 1, måltrost 1, granmeis 1 og bokfink 2.

3.4.4 Delområde 4, Åstan

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 25.04.97 fra kl 0540 til 0607. Værforhold: først pent, senere snøvær. Vind: 1.

Områdebeskrivelse: Området ligger i lia nord for riksvei 714 helt innerst i Sagfjorden. Skogen var dominert av furu (40%) og bjørk (20%). Det var også innslag av osp, vier, gran, gråor og hassel med under 20 % hver. Det var ingen gammelskog i området, selv om noen av løvtrærne var gamle. Andelen døde og døende trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Det gikk en telefonledning gjennom området. Det var dessuten drevet noe hogst enkelte steder.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Det ble spilt lyd av hvitryggspett, dvergspett, grønnspett og gråspett uten resultat.

Andre observasjoner: Det ble registrert åtte fuglearter i dette området: orrfugl 2, rødstrupe 1, svarttrost 3, måltrost 1, blåmeis 2, kråke 3, bokfink 3 og dompap 6.

3.4.5 Delområde 5, Herdalen

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 23.04.97 fra kl 0620 til 1456. Værforhold: pent vær. Vind: 0-2.

Områdebeskrivelse: Området strekker seg fra Åstsjøen innerst i Sagfjorden og oppover hele Herdalen til kommunegrensen til Agdenes. Den videre delen av dalen i Agdenes opp til Herdalen naturreservat ble også undersøkt. Området ble stort sett taksert fra en traktorvei som følger dalen oppover på nordsiden av Åstelva nesten hele veien. Skogen var dominert av gran (40%), furu (20%), bjørk (20%). Alm, hassel og osp forekom også med under 20% hver. Det var lite gammelskog spesielt i de vestlige delene av dalen, lenger øst var det en del store osper og bjørker øverst i liene. Naturreservatet bestod dessuten av løvskog. Andelen av døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Det var en del hogst av granskog i hele dalen. Det gikk dessuten en kraftledning gjennom området. Det var også områder med granplantning øverst i dalen.

Registrerte spettearter: En ubestemt svarthvit spett ble observert i flukt ved Sæterlia vest i området, denne reagerte ikke på avspilling av hvitryggspett- og dvergspettlyd. En gråspett hunn ble hørt ropende spontant i lia nord for Sætervatnet, denne responderte kraftig på playback og kunne derfor kjønnsbestemmes. Fuglen ble sett/hørt i omtrent det samme området både når vi var på tur opp og ned dalen. Det ble dessuten sett mange sportegn av spetter, bl.a. 6 store hull som sannsynligvis var hekkehull.

Andre observasjoner: Det ble registrert 19 fuglearter i dette området: havørn 2 ad, ringdue 8, fossekall 2, gjerdesmett 3, rødstrupe 2, svarttrost 3, fuglekonge 5, granmeis 6, blåmeis 4, kjøttmeis 14, ravn 1, kråke 6, bokfink 4, grønnsisik 1, grønnfink 1, dompap 5 og grankorsnebb 1. Det ble dessuten funnet spor etter elg, hare, hjort, rev og røyskatt.

3.4.6 Delområde 6, Kobbu

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 24.04.97 fra kl 0530 til 0618. Værforhold: sol. Vind: 1.

Områdebeskrivelse: Området ligger øst for riksvei 714 i lia opp mot Kobbukammen og rundt to små vatn som ligger nedenfor. Skogen består hovedsakelig av furu (60%), bjørk (20%) og osp (<20%)

Inngrep: Det var en traktorvei, en kraftledning og noe hogst i området.

Registrerte spettearter: En gråspett ble hørt ropende spontant. Den responderte ikke på avspilling av lyd. Avspilling av lyd av hvitryggspett, dvergspett og grønnspett ga ingen resultater. Det ble ikke registrert sportegn av spetter.

Andre observasjoner: Det ble registrert seks fuglearter i dette området: svarttrost 1, granmeis 1, kjøttmeis 2, bokfink 1 og dompap 1.

3.4.7 Delområde 7, Slørdalen

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 25.04.97 fra kl 0620 til 0638. Værforhold: først snø, senere skyet oppholdsvær. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området ligger vest for riksvei 714 ved Slørdalen, i lia opp mot Gråknubben. Skogen består nesten bare av furu (90%) med noen store osper (10%) oppe i lia. Det var også innslag av bjørk og gran. Andelen av døde trær ble estimert til under 10%.

Inngrep: Ingen inngrep ble registrert foruten riksvei 714 i nederkant av lia.

Registrerte spettearter: En grønnspett ble hørt ropende uprovsert. Den responderte på avspilling av lyd med økt sangaktivitet. Det ble ikke registrert sportegn av spetter. Avspilling av lyd av hvitryggspett og gråspett ga ingen resultater.

Andre observasjoner: Det ble registrert tre fuglearter i dette området: ringdue 1 og kjøttmeis 1. Seks hjorter ble dessuten sett i nedre deler av lia.

3.4.8 Delområde 8, Slørdalsvatnet

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 25.04.97 fra kl 0644 til 0855. Værforhold: først lettskyet, senere snø. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området ligger vest for riksvei 714 på et nes som stikker ut mot sør i Slørdalsvatnet. Deler av Storevassknubben ble også dekket med lyd. Skogen domineres av furu og bjørk (40% hver), med et brukbart innslag av stor gammel osp samt noe gråor og vier. Andelen av døde trær ble estimert til ca 20%.

Inngrep: Det meste av området er inntakt, men det er noe hogst og en liten granplantning i den østvendte delen av lia. I de nordøstre delene av området ligger det noen hytter samt dyrket mark.

Registrerte spettearter: En gråspett ble hørt. Den sang trolig spontant da det var 20 min. siden sist gang gråspettlyd var blitt avspilt. Den responderte ikke på avspilling av lyd. Avspilling av lyd av hvitryggspett, dvergspett, grønnspett og tretåspett ga ingen resultater. Det ble registrert en mengde sportegn av spetter, noe som vitner om spettetilhold i lang tid. En del av hakkemerkene stammer trolig fra andre arter enn gråspett.

Andre observasjoner: Det ble registrert 13 fuglearter i dette området: orrfugl 1, gjerdesmett 2, svarttrost 1, granmeis 10, svartmeis 2, blåmeis 6, kjøttmeis 5, spettmeis 1, kråke 1, bokfink 1, grønnfink 2 og korsnebb ub. 1.

3.4.9 Delområde 9, Melvasslia

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 24.04.97 fra kl 0626 til 0705. Værforhold: sol. Vind: 1.

Områdebeskrivelse: Området ligger øst for riksvei 714 fra østenden av Melvatnet og sørøstover noe over en km. Området omfatter Melvasslia Naturreservat. Skogen domineres av furu (40%) og gran (20%) med innslag av alm, bjørk, hassel og osp (under 20 % hver). Andelen av døde trær ble estimert til under 10%.

Inngrep: Det ble ikke registrert vesentlige inngrep i området.

Registrerte spettearter: En gråspett ble hørt. Det er uvisst om den sang spontant da det var 5 min. etter siste avspilling av gråspettlyd. Den responderte imidlertid ikke på videre avspilling av lyd. Avspilling av lyd av hvitryggspett, dvergspett, grønnspett og tretåspett gav ingen resultater. Det ble ikke registrert sportegn av spetter.

Andre observasjoner: Det ble registrert sju fuglearter i dette området: gjerdesmett 1, svarttrost 2, granmeis 5, kråke 1, bokfink 2 og dompap 1. Det ble dessuten funnet spor av hjort.

3.4.10 Delområde 10, Krokstadøra

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 24.04.97 fra kl 0720 til 1150. Værforhold: sol. Vind: 1.

Områdebeskrivelse: Området ligger i lia sørvest for Krokstadøra, nord for de innerste delene av Snillfjorden. Området avgrenses av sjøen mot sør og mot Grønliheia i nord. Skogen domineres av bjørk, furu, gran og osp (ca. 20% hver) og noe gråor, hassel, rogn og vier (ca. 20% tilsammen). Andelen av døde trær ble estimert til 10-20%.

Inngrep: Det går en traktorvei langs nesten hele lia. Det er mye hogst i området, og ca. 20% av skogen er allerede hogd. Det er plantet gran på hogstflatene, og den eksisterende gran-skogen er et resultat av tidligere granplantning. Deler av den gjenværende gamle løvskogen er sterkt truet av hogst. Der- som hogsten fortsetter vil området ikke lenger være egnet som hekkeområde for hvitryggspett.

Registrerte spettearter: Hvitryggspett, grønnspett, gråspett og svartspett ble registrert i området. Ett par hvitryggspett responderte kraftig på lyd i de sentrale delene av området. Hannen i paret var fargemerket og hadde en oransje ring på venstre bein. Denne ble ringmerket som reirunge av Ingvar Stenberg på Røv, Møre og Romsdal i 1990. Krogstadøra befinner seg 55 km fra merkestedet, og dette er den lengste forflytningen som er kjent hos arten så langt (Ingvar Stenberg pers. medd.) En grønnspett sang spontant og ved avspilling av lyd responderte også den andre fuglen i paret. Disse hadde tilhold i de samme delene av området som hvitryggspettene. I den sørvestligste delen av området ble minst tre gråspetter (to hunner og en hann) observert samtidig. Disse responderte på avspilling av lyd etter at en av dem hadde sunget spontant. En svartspett ble sett og hørt i de sentrale delene av lia, den fløy sørvestover og ble senere hørt syngende her. Avspilling av lyd av dvergspett gav ingen resultater.

Andre observasjoner: Det ble registrert 21 fuglearter i dette

området: havørn 1 ad, kongeørn 1 ad, gjerdesmett 5, svarttrost 3, måltrost 1, gransanger 1, løvmeis 1, granmeis 5, spettmeis 3, trekryper 1, skjære 1, kråke 6, ravn 1, bokfink 10, grønnsisik 1, grønnfink 3 og dompap 8. Det ble dessuten funnet spor av ekorn, hare, hjort, rev og rådyr. En firfisle ble også observert.

3.4.11 Delområde 11, Åhammaren

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 25.04.97 fra kl 0925 til 0940. Værforhold: lett snøvær. Vind: 1.

Områdebeskrivelse: Området ligger nord for riksvei 714 ved kirken i Krokstadøra. Lokaliteten ligger tett inntil boligområder, og er en restlokalitet fra et tidligere mer sammenhengende løvskogsområde. Skogen domineres av furu (40%), bjørk og osp (20% hver) med innslag av gran, gråor, hassel og vier (under 20 % hver). Noe av ospeinnslaget var storvokst. Andelen av døde trær ble estimert til under 10%.

Inngrep: I sør grenser området til boligområder og dyrket mark. I vest er det også bebyggelse samt riksvei 714. Det var noe hogst i området. Det var også en granplantning på en gammel hogstflate.

Registrerte spettearter: Ingen spetter eller sportegn av spetter ble registrert. Det ble spilt lyd av hvitryggspett, dvergspett, grønnspett og gråspett uten resultat.

Andre observasjoner: Det ble registrert tre fuglearter i dette området: kjøttmeis 1, kråke 1 og bokfink 1.

3.4.12 Delområde 12, Tannvikvågen

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 26.04.97 fra kl 0630 til 0640. Værforhold: skyet oppholdsvær.

Områdebeskrivelse: Området ligger i lia øst for Tannvikvågen ytterst i Snillfjorden. Skogen domineres av furu og osp (40% hver) med innslag av bjørk (20%) og gråor (5%). Andelen av døde trær ble estimert til ca. 10%.

Inngrep: Det ble ikke registrert vesentlige inngrep i området.

Registrerte spettearter: Ingen spetter ble registrert. Avspilling av lyd av hvitryggspett, dvergspett, gråspett, grønnspett og flaggspett gav ingen resultater. Det ble ikke registrert sportegn av spetter.

Andre observasjoner: Det ble registrert seks fuglearter i dette området: gjerdesmett 1, svarttrost 1, granmeis 1, løvmeis 2, ravn 8 og bokfink 2.

3.4.13 Delområde 13, Hafsmosætra

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 26.04.97 fra kl 0745 til 0800. Værforhold: skyet oppholdsvær. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området ligger i lia sørvest for Sæterfjellet ned mot yttre deler av Snillfjorden, like nord for veien til Hafsmosætra. I vest avgrensens området av en stor myr. Skogen domineres av gran (40%), bjørk og furu (20% hver) med innslag av osp (10%). Andelen av døde trær ble estimert til ca. 5%.

Inngrep: Det var noe hogst i området, og ca. 15% av området var hugget.

Registrerte spettearter: To gråspetter ble hørt syngende. De responderte trolig ikke på lyd, selv om det ene individet bare ble hørt etter avspilling av playback. Dette var trolig et par. Avspilling av lyd av hvitryggspett, dvergspett, grønnspett og flaggspett ga ingen resultater.

Andre observasjoner: Det ble registrert seks fuglearter i dette området: fjellvåk 1, gjerdesmett 1, svarttrost 1, kråke 2 og bokfink 1.

3.4.14 Delområde 14, Kalvvikåsen

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 26.04.97 fra kl 0910 til 1100. Værforhold: skyet oppholdsvær. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området ligger i lia sørøst for Sæterfjellet. Det avgrensens mot vest av bekken som renner ut av Utvikdalen, og mot nordvest av en ganske smal myr. Skogen domineres av bjørk, gran, furu og osp (ca. 25% hver). Ospeinnslaget var svært velutviklet. Andelen av døde trær ble estimert til ca. 10-15%.

Inngrep: Det var en granplantning høyt oppe i lia.

Registrerte spettearter: To gråspetter ble hørt syngende. De responderte trolig på avspilling av hvitryggspettlyd. De responderte senere kraftig på avspilling av gråspettlyd. Avspilling av lyd av dvergspett, grønnspett og flaggspett ga ingen resultater. Det var mye spettehull i ospene på lokaliteten.

Andre observasjoner: Det ble registrert seks fuglearter i dette området: fjellvåk 1, gjerdesmett 1, granmeis 2, spettmeis 2 og grankorsnebb (hørt). Det ble dessuten funnet spor av elg, hare, hjort og rev.

3.4.15 Delområde 15, Skorilla

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 25.04.97 fra kl 1100 til 1143. Værforhold: tett snøvær. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Området ligger i liene øst for veien ned til Skorilla på sørsiden halvveis inn i Snillfjorden. Skogen domineres av furu og gran (60%) og løvskog (40%). Det var en del store osper oppe i lia, men det var vanskelig å se på grunn av været. Andelen av døde trær er ukjent.

Inngrep: Ingen inngrep ble registrert. Området ligger nært vei.

Registrerte spettearter: Ingen spetter eller sportegn av spetter ble registrert. Det ble spilt lyd av hvitryggspett, dvergspett, grønnspett og gråspett uten resultat. Snøværet vanskeliggjorde observasjon, og lokaliteten må sies å være meget dårlig undersøkt.

Andre observasjoner: Det ble registrert fire fuglearter i dette området: gjerdesmett 1, granmeis 1, kråke 1 og gulspurv 1.

3.4.16 Delområde 16, Berdalen

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 25.04.97 fra kl 1216 til 1250 og 27.04.97 fra kl 0520 til 0800. Værforhold: snøvær første dag og skyet oppholdsvær under det andre besøket. Vind: 2 begge dager.

Områdebeskrivelse: Området ligger i lia øst og nordøst for Berdalsvatnet sør for Berdalsbøgen ytterst i Snillfjorden. Sko-

gen domineres av bjørk (50%) og osp (25%) ellers forekommer noe gran og gråor (10% hver), furu og hassel (under 5% hver). Andelen av døde trær ble estimert til 20% i den nordlige delen, og under 10% i den sørlige delen av området.

Inngrep: Det er noe hogst i den nordlige delen av området, og ca. 10% av skogen er allerede hogd.

Registrerte spettearter: En hvitryggspett ble hørt 27.04.97 uprovsert. Den trommet i ca. 10 minutter før den forsvant. Den responderte ikke på avspilling av lyd. Avspilling av lyd av dvergspett, grønnspett, gråspett og flaggspett gav ingen resultater.

Andre observasjoner: Det ble registrert 19 fuglearter i dette området: rugde 1, gjerdesmett 3, rødstrupe 3, ringtrost 30, svarttrost 3, gråtrost 30, rødvingetrost 40, måltrost 2, løvmeis 2, granmeis 2, blåmeis 10, kjøttmeis 5, spettmeis 3, skjære 5, kråke 5, ravn 1, bokfink 20 og gulspurv 1

3.5 ORKDAL KOMMUNE

Undersøkelsene ble gjennomført i perioden 01.-03.05.97. Feltarbeidet ble utført av Geir Rudolfson og Bjørn Berg. Totalt 11 lokaliteter ble undersøkt i kommunen. Påviste spettearter var svartspett (en lokalitet) og flaggspett (en lokalitet).

3.5.1 Delområde 1, Rønningen

Gjennomføring: Området ble besøkt 01.05.97 fra kl 0505 til 0752. Værforhold: overskyet, opphold. Vind: 1-2.

Områdebeskrivelse: Skogen domineres av gran og bjørk med omlag 20% hver. Det var mindre forekomster av furu, osp, hassel, alm, ask, bøk og lønn. Andelen døde trær ble anslått til omlag 10%. En del av området er fredet som naturreservat.

Inngrep: Noe flatehogst og granplantninger.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Det ble funnet hakkemerker etter spett på en tørr furu.

Andre observasjoner: Totalt 21 fuglearter ble registrert: fjellvåk 1, hønsehauk 1, orrfugl 1, ringdue 1, jernspurv 6, rødstrupe 13, svarttrost 8, gråtrost 100, rødvingetrost 40, måltrost 20, gransanger 20, fuglekonge 2, blåmeis 2, kjøttmeis 6, spettmeis 2, nøtteskrike 2, kråke 1, bokfink 20, grønnsisik 4, dompap 1 og gråsisik 6.

3.5.2 Delområde 2, Hoston

Gjennomføring: Området ble besøkt 01.05.97 fra kl 0835 til 1220. Værforhold: overskyet, opphold. Vind: 1-2.

Områdebeskrivelse: Området ligger langs nordsiden av Hostovatnet. Det meste av området består av kulturmark. Skogen består av bjørk, osp, or, gran, einer og furu i omtrent like andeler. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Det var foretatt noe hogst og granplantninger.

Registrerte spettearter: Ingen spetter ble registrert innenfor området. Det ble derimot påvist en flaggspett og en svartspett henholdsvis ca. en kilometer sørøst og sør for området. Det ble funnet reirhull etter spetter i to friske osper. Dessuten ble det funnet spettesmier i to gamle osper.

Andre observasjoner: Følgende fuglearter ble registrert: spur-

vehauk 1, fjellvåk 1, ringdue 3, trepiplerke 2, linerle 2, gjerdesmett 1, jernspurv 5, rødstrupe 6, svarttrost 6, gråtrost 60, rødvingetrost 41, måltrost 27, gransanger 10, fuglekonge 1, løvmeis 2, blåmeis 2, svartmeis 1, stær 24, nøtteskrike 1, skjære 7, ravn 2, kråke 4, bokfink 18, bjørkefink 4, grønnsisik 8, dompap 1 og gråsisik 25. Løvmeisene hekket i en gammel osp. Det ble funnet ekskrementer av orrfugl. Det ble funnet spor etter elg og rådyr i området.

3.5.3 Delområde 3, Kvåle

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 02.05.97 fra kl 0443 til 0500. Værforhold: duskregn. Vind: sør 1-2.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten strekker seg ca. 300 m langs vestsiden av motorveien mellom Lefstad og Kvålskrøken. Skogen består hovedsakelig av gran, furu, bjørk, osp og gråor. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Noe hogst og granplanting.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt sju fuglearter ble registrert: jernspurv 1, rødstrupe 1, gråtrost 1, blåmeis 2, kråke 3, bokfink 1 og gulspurv 1.

3.5.4 Delområde 4, Monset

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 02.05.97 fra kl 0520 til 0700. Værforhold: duskregn, senere opphold. Vind: S 1-2.

Områdebeskrivelse: Området er på kartet avgrenset av Stubban i nord, Monset i øst og Sola i sør. Gråor er det dominerende treslaget med omlag 60%, deretter følger gran, osp og selje med omtrent like store andeler av skogen. Andelen døde trær ble anslått til under 10% for hele området, men med så mye som 20-30% for noen deler av området.

Inngrep: Det går en kraftlinje gjennom området. Moderat hogst og et sandtak var ellers de eneste nevneverdige inngrep.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt 15 fuglearter ble registrert: spurvehauk 1, fjellvåk 1, ringdue 2, jernspurv 3, rødstrupe 2, gråtrost 200, rødvingetrost 15, måltrost 15, gransanger 12, fuglekonge 7, blåmeis 2, ravn 3, bokfink 20, grønnsisik 1 og grønnfink 6. Det ble sett en elg og funnet et grevlinghi i området.

3.5.5 Delområde 5, Geitastrand

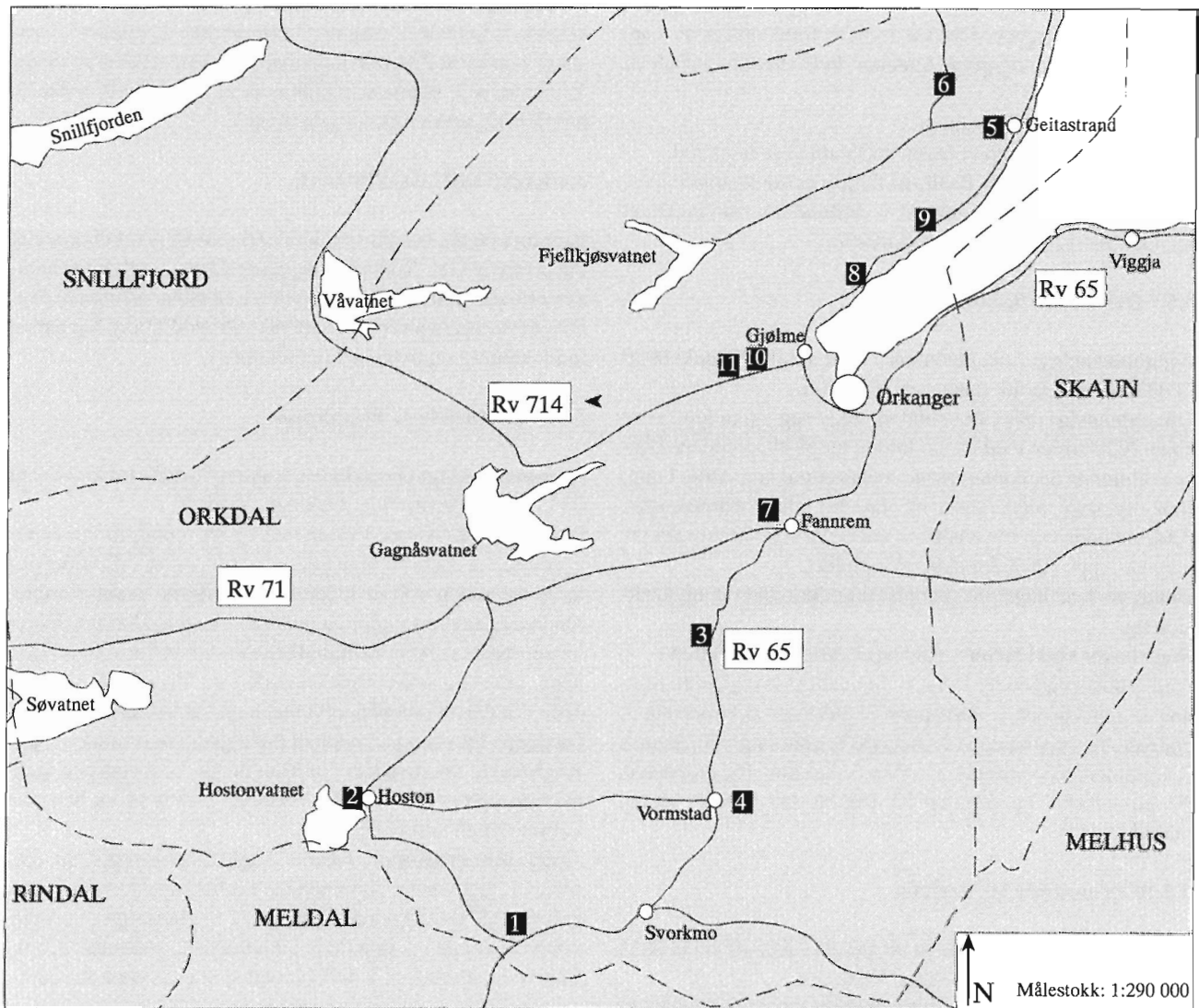
Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 02.05.97 fra kl 0735 til 0745. Værforhold: regnbyger. Vind: 3-4.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten består av et mindre område på omlag 300 x 300 m på sørsiden av veien fra Geitastrand til Husdalen. Gran er det dominerende treslaget med ca. 60%, deretter følger furu, osp og bjørk. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Det var utført moderat hogst i området.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert i området.

Andre observasjoner: Totalt ni fuglearter ble registrert: gjerdesmett 1, jernspurv 1, rødstrupe 1, svarttrost 1, gråtrost 20, rødvingetrost 2, gransanger 1, fuglekonge 2 og kråke 1.

Figur 4. Kart over de undersøkte områdene i Orkdal.

3.5.6 Delområde 6, Rabboren

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 02.05.97 fra kl 0800-1300. Værforhold: regnbyger. Vind: 3-5.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten strekker seg langs østsiden av Langengdalen. Gran er det dominerende treslaget, med omlag 40%, deretter følger furu med omlag 20% og bjørk, osp, gråor og selje med mindre forekomster. Andelen døde trær ble anslått til under 10% for hele området, men nærmere 20% i deler av området. Granskogen i den sørvendte delen av området hadde urskogs-/natskogspreget.

Inngrep: Omlag 20% av området var flatehogd. Videre var det bygd en vei og en del hytter.

Registrerte spettearter: Det ble ikke påvist noen spettearter i området. Det ble funnet en del spettemerker og 4 spettehull på bjørk, dessuten trolig spor etter en spette i en maurtue.

Andre observasjoner: Totalt 14 fuglearter ble registrert: spurve/hønsehauk 1, fjellvåk 2, gjerdsmett 3, jernspurv 1, rødstrupe 20, gråtrost 30, rødvingetrost 12, måltrost 10, fuglekonge 15, granmeis 1, trekryper 2, ravn 2, kråke 4 og bokfink 15. Det ble funnet spor etter elg, hjort, rådyr og ekorn.

3.5.7 Delområde 7, Båtset

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 03.05.97 fra kl 0442 til 0522. Værforhold: Snøbyger. Vind: 1-3.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten består av et område på ca. 400x300 m langs vestsida av fylkesveien. Gråor utgjør over halvparten av skogen. Bjørk, osp, gran, lerk og selje er representert med mindre forekomster. Andelen døde trær utgjør omlag 10%.

Inngrep: Det var foretatt noe hogst.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt 13 fuglearter ble registrert: gjerdsmett 2, jernspurv 2, rødstrupe 4, gråtrost 40, rødvingetrost 4, måltrost 3, gransanger 2, blåmeis 2, trekryper 2, kråke 1, bokfink 6, grønnisik 10 og gulspurv 1.

3.5.8 Delområde 8, Rovskollen

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 03.05.97 fra kl 0540 til 0620. Værforhold: snøbyger. Vind: 3-5.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten dekker et lite område på om-

lag 100 x 400 m langs fylkesveien. Furu og bjørk var de dominerende treslagene. Det var mindre forekomster av osp, gråor, einer, selje og gran. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Ingen av betydning.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt åtte fuglearter ble registrert: jernspurv 1, rødstrupe 1, svarttrost 1, gråtrost 20, rødvingetrost 15, måltrost 1, bokfink 2 og gråsisik 7.

3.5.9 Delområde 9, Bakken

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 03.05.97 fra kl 0630 til 0835. Værforhold: snøbyger. Vind: 3-5.

Områdebeskrivelse: Området strekker seg ca. to kilometer langs fylkesveien med ca. en kilometer på hver side av Bakken. Gråor er det dominerende treslaget med ca. 40%. Gran, furu, osp, selje, rogn, hassel, og einer har mindre forekomster. Andelen døde trær ble anslått til under 10% for hele området, men var oppe i 20% for deler av området.

Inngrep: Noe hogst og granplanting. Skogsbilvei og kraftledning.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt 17 fuglearter ble registrert: ringdue 1, gjerdesmett 1, jernspurv 7, rødstrupe 6, svarttrost 7, gråtrost 20, rødvingetrost 5, måltrost 8, gransanger 3, blåmeis 7, kjøttmeis 5, svartmeis 3, kråke 5, bokfink 15, grønnsisik 30, grønnefink 1 og dompap 12. Det ble sett spor av hjort i området.

3.5.10 Delområde 10, Ferjebu

Gjennomføring: Lokaliteten ble besøkt 03.05.97 fra kl 0855 til 1010. Værforhold: snøbyger. Vind: 3-4.

Områdebeskrivelse: Området strekker seg ca. 600 m langs nordsiden av veien og nesten en kilometer nordover mot Skjenaldhaugen. Gråor er det dominerende treslaget med ca. 60% av skogen. Det er mindre forekomster av gran, bjørk, furu, osp og selje. Andelen døde trær ble anslått til ca. 10%.

Inngrep: Noe hogst og granplanting.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Spettehull i gråor og i bjørk. Flere merker etter næringssøk.

Andre observasjoner: Totalt 12 fuglearter ble registrert: fjellvåk 1, ringdue 2, gjerdesmett 1, jernspurv 3, rødstrupe 6, svarttrost 4, gråtrost 70, rødvingetrost 40, måltrost 5, blåmeis 4, ravn 1 og bokfink 10. Det ble sett en hare i området.

3.5.11 Delområde 11, Flåskog

Gjennomføring: Området ble besøkt 03.05.97 fra kl 1035 til 1135. Værforhold: sol. Vind: 3-4.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten strekker seg ca. 500 m langs nordsiden av veien. Gråor er det dominerende treslaget med 60% av skogen. Furu, gran, osp, selje og bjørk har mindre forekomster. Andelen døde trær ble anslått til omlag 10%.

Inngrep: Ingen større inngrep ble registrert.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Det ble funnet spettehull i en gammel gråor.

Andre observasjoner: Totalt 18 fuglearter ble registrert: spurvehauk 1, fjellvåk 1, ringdue 3, heipiplerke 1, linerle 3, jernspurv 2, gråtrost 200, rødvingetrost 50, måltrost 20, gransanger 3, granmeis 2, blåmeis 2, kjøttmeis 2, trekryper 2, kråke 9, bokfink 12, grønnefink 1 og dompap 1.

3.6 RENNEBU KOMMUNE

Kommunen ble besøkt i perioden 07.-08.05.97. Feltarbeidet ble utført av Geir Rudolfson og Bjørn Berg. Totalt ble det undersøkt seks områder, hvorav hvitryggspett ble påvist i to. Andre påviste spettearter var svartspett (to lokaliteter), flaggspett (en lokalitet), og tretåspett (en lokalitet).

3.6.1 Delområde 1, Flå-Slipran

Gjennomføring: Området ble besøkt 07.05.97 fra kl 0450 til 0645. Værforhold: tåke, duskregn. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten ligger omlag to kilometer nordvest for Berkåk sentrum og består av et 3,5 kilometer langt og omlag 400 m bredt område. Bjørk er det dominerende treslaget og utgjør ca. 40% av skogen. Deretter følger hassel med ca. 30%. Mindre forekomster av furu, gran, osp, hegg, gråor og selje. Andelen døde trær ble anslått til under 10%. En del av området er vernet som naturreservat.

Inngrep: En vei og en natursti gikk gjennom området.

Registrerte spettearter: En trommende hvitryggspett hann ble hørt uprovosert kl 0555. Avspilling av lyd fikk den til å komme på en avstand av 6 m.

Andre observasjoner: Totalt 17 fuglearter ble registrert: fossekall 1, gjerdesmett 4, jernspurv 4, rødstrupe 4, svarttrost 4, gråtrost 15, rødvingetrost 1, måltrost 6, gransanger 8, fuglekonge 2, løvmeis 1, granmeis 2, kjøttmeis 2, svartmeis 2, bokfink 16 og grønnefink 1. Det ble sett spor etter elg i området.

3.6.2 Delområde 2, Skjerve

Gjennomføring: Området ble besøkt 07.05.97 fra kl 0705 til 0720. Værforhold: tåke, duskregn. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten ligger en km sør for Skjærvesætrin, 300-400 m nord for motorveien. Gråor er det dominerende treslaget og utgjør ca. 50 % av skogen. Deretter følger gran med drøye 30%. Mindre forekomster av furu, osp, selje og bjørk. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Ingen større inngrep ble registrert.

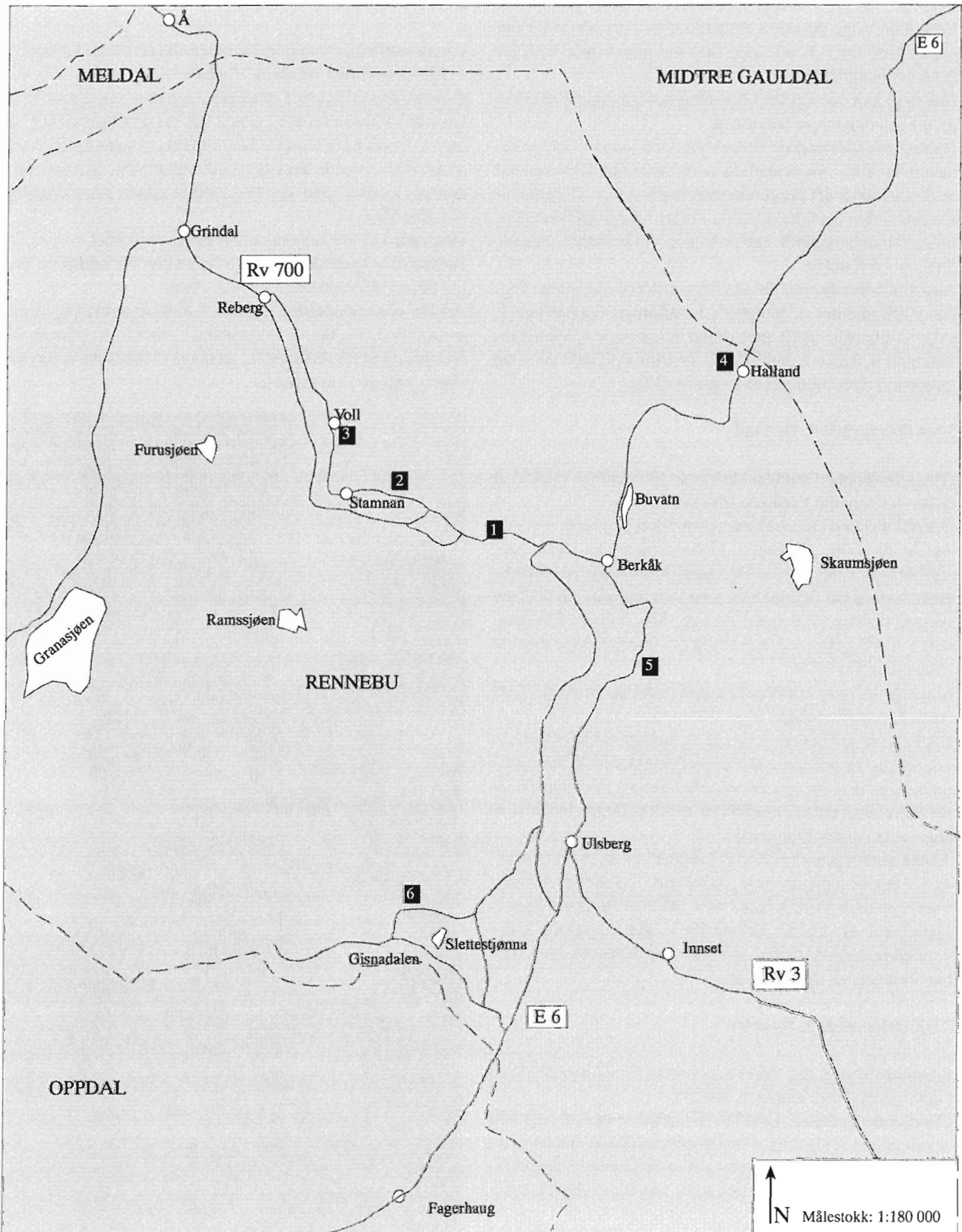
Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert.

Andre observasjoner: Totalt ni fuglearter ble registrert: jernspurv 1, rødstrupe 2, gråtrost 10, måltrost 4, blåmeis 2, kjøttmeis 1, ravn 2, kråke 1 og bokfink 2.

3.6.3 Delområde 3, Kjellan-Hovengan

Gjennomføring: Området ble besøkt 07.05.97 fra kl 0745 til 1020. Værforhold: tåke. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten består av en vestvendt li omlag 1200 m langs østsida av veien mellom Nettet og Bergsbua. Bjørk var det dominerende treslaget og hadde en andel på omlag 40%. Osp utgjorde omlag 20%, og området hadde

Figur 5. Kart over de undersøkte lokalitetene i Rennebu.

mye storvokst gammel osp. Mindre forekomster av gråor, gran, furu, rogn, selje og einer. Andelen døde trær ble anslått til omlag 10% for hele området, men var oppe i hele 50% for deler av lokaliteten.

Inngrep: Det var foretatt litt vedhogst, forøvrig var det ikke gjort noen inngrep av betydning.

Registrerte spettearter: En hvitryggspett hann ble hørt trommende kl 0945. Ved avspilling av lyd kom den til en avstand av 25 m. Den holdt seg rundt observatørene i ca. 10 minutter før den forlot området. Det ble funnet ferske hakkemerker, trolig etter hvitryggspett, i gråor. Videre ble det funnet et spettehull i en lyktestolpe.

Andre observasjoner: Totalt 17 fuglearter ble registrert: ringdue 9, gjerdesmett 1, jernspurv 3, rødstrupe 6, svarttrost 1, gråtrost 20, måltrost 12, gransanger 9, granmeis 4, blåmeis 6, kjøttmeis 4, kråke 2, bokfink 20, grønnfink 2, gråsisik 4 og gulspurv 2. Det ble observert elg i området.

3.6.4 Delområde 4, Halland

Gjennomføring: Området ble besøkt 08.05.97 fra kl 0450 til 0810. Værforhold: lettskyet. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten strekker seg langs vest- og østsida av vei fra Halland til Hallandsåsen. Det undersøkte området avgrenses i sør av E6, i nord av Storvollen-Hallandsåsen. Skogen var dominert av furu som utgjorde ca. 50% av skogen, deretter fulgte gran med ca. 30%. Mindre forekomster av bjørk, gråor, osp, rogn og selje. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Det var noe hogst og granplanting, en skogsbilvei og et sagbruk i området.

Registrerte spettearter: Et par av tretåspett ble påtruffet i området og responderte på lyd. En flaggspett hann var også i området og reagerte aggressivt på lyd. En svartspett hann dukket opp uten at det var avspilt lyd av arten. Denne reagerte så aggressivt på avspilling av lyd.

Andre observasjoner: Totalt 23 fuglearter ble registrert: storfugl 1, linerle 1, gjerdesmett 1, jernspurv 4, rødstrupe 4, svarttrost 2, gråtrost 20, rødvingetrost 4, måltrost 10, gransanger 2, granmeis 2, lavskrike 1, nøtteskrike 1, skjære 1, ravn 3, kråke 7, bokfink 2, grønnsisik 6, dompap 1 og korsnebb sp. 5. Det ble observert en elg i området.

3.6.5 Delområde 5, Nysætra

Gjennomføring: Området ble besøkt 08.05.97 fra kl 0845 til 0900. Værforhold: lettskyet. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten strekker seg omkring 400 m øst og sør for Nysætra. I vest avgrenses den av fylkesveien. Området er dominert av gran og furu, med mindre forekomster av bjørk og gråor. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Det var foretatt noe hogst og granplanting. Det var også et grusuttak og en kraftlinje i området.

Registrerte spettearter: En svartspett ble hørt og responderte på lyd.

Andre observasjoner: Kråke 2.

3.6.6 Delområde 6, Stølsvang

Gjennomføring: Området ble besøkt 08.05.97 fra kl 0950 til 1125. Værforhold: lettskyet. Vind: 0.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten strekker seg 300-400 m langs nordsida av veien og omlag 500 m i nord-sør retning, en drøy kilometer nordvest for Slettestjønna naturreservat. Bjørk er det dominerende treslaget med omlag 60%. Mindre forekomster av furu, gråor og selje. Andelen døde trær ble anslått til under 10%.

Inngrep: Det var satt opp en del hytter i området.

Registrerte spettearter: Ingen spettearter ble registrert. Det ble funnet hakkemerker i en råttan bjørk.

Andre observasjoner: Totalt 12 fuglearter ble registrert: dvergfalk 2, ringdue 2, heipiplerke 1, linerle 1, gråtrost 35, rødvingetrost 25, måltrost 1, granmeis 2, bokfink 7, bjørkefink 5, skjære 1 og kråke 2.

Det ble påvist to territorier av hvitryggspett i Rennebu i 1997. Størkersen & Bangjord (1990) nevner at ett ind. ble sett på Lauvåsen 2. april 1985. Dette var det eneste funn i kommunen før 1997. Foto: Nils Kjetil Torvik.

4. DISKUSJON

4.1 RANGERING AV DELOMRÅDENE

De ulike delområdene har blitt rangert (Tabell 6) etter en metode gitt i *Håndbok for viltkartlegging* fra Direktoratet for naturforvaltning (1996). Denne metoden er basert helt og holdent på ornitologiske kriterier. Metoden har sine klare begrensninger for dette materialet (se kap. 2.3). Den gir likevel en pekepinn om hvilke områder som er de mest verdifulle for de løvskogkjære spetteene.

4.2 HVITRYGGSPETTENS STATUS I SØR-TRØNDELAG

Det lyktes ikke å påvise hvitryggspett på Fosenthalvøya. Dette var ikke spesielt overraskende etter

som det ikke foreligger bekreftede observasjoner derfra i nyere tid. Det er derimot klart at den livskraftige bestanden i Møre og Romsdal fortsetter inn i Sør-Trøndelag. Bestanden i Sør-Trøndelag forekommer imidlertid både fåtallig og spredt, og helt avhengig av sørvendte skogsområder med høyt innslag av eldre løvskog. Hvis man skal støtte seg til eldre litteratur er dagens bestand rester av en tidligere betydelig større og mer sammenhengende forekomst (Collet 1921). I følge Collett var hvitryggspetten tidligere den vanligste spettearten i Orkdal. Under årets feltarbeid lyktes det imidlertid ikke å påvise arten. Så langt ser det ut til at Hemne, Snillfjord og Rennebu er de viktigste kommunene for arten. Det gjenstår imidlertid mye arbeid før Trøndelagsfylkene kan sies å være tilstrekkelig kartlagt. Dette understrekes av det faktum at kun seks

Tabell 6: Rangering av delområdene. Det er kun rangert delområder hvor minst én spetteart eller to andre løvskogkjære arter er påvist. Delområder hvor det har blitt observert kun tretåspett og/eller svartspett har ikke blitt tatt med. Hver art er gitt ett vektall etter *Håndbok for viltkartlegging* fra Direktoratet for naturforvaltning (1996), og verdien på vektallene er basert på artenes truethetskategori (Tabell 1). For de artene der håndboken presenterer intervaller er vektallet gitt på grunnlag av artenes status i Sør-Trøndelag (jf. Myklebust 1996a). Vektallene for de forskjellige artene er: gråspett 3, grønnspett 3, flaggspett 2, hvitryggspett 4, dvergspett 3, løvmeis 2, spettmeis 2, stjertmeis 2. Tall i parentes angir observasjoner gjort av observatører som ikke er tilknyttet prosjektet.

Rang	Delområde	gråspett	grønnspett	flaggspett	hvitryggspett	dvergspett	løvmeis	spettmeis	stjertmeis	sum
1	Krokstadøra (Snillfjord)	3	3		4		2	2		14
2	Robergslia (Hemne)			2	4		2	2	2	12
3	Vinjelia (Hemne)	(3)		2	(4)	3	2	2	(2)	9 (18)
4	Berdalen (Snillfjord)				4		2	2		8
5	Flå-Slipran (Rennebu)				4		2			6
6	Høgåsen (Rissa)			2			2	2		6
7	Høgåsen-Lyngåsen (Rissa)						2	2	2	6
8	Kjønsviklia (Hemne)			2	(4)		2	2		6 (10)
9	Kalvvikåsen (Snillfjord)	3						2		5
10	Slørdalsvatnet (Snillfjord)	3						2		5
11	Bergbygda (Leksvik)						2		2	4
12	Bliksåsen (Rissa)						2		2	4
13	Kalungerbuan (Leksvik)						2		2	4
14	Kjellan-Hovengan (Rennebu)				4					4
15	Leinslia (Rissa)						2		2	4
16	Ramsøya (Rissa)						2		2	4
17	Vanvikan (Leksvik)			2				2		4
18	Hafsmosetra (Snillfjord)	3								3
19	Herdalen (Snillfjord)	3								3
20	Kobbu (Snillfjord)	3								3
21	Melvasslia (Snillfjord)	3								3
22	Ratfjellet (Snillfjord)	3								3
23	Slørdalen (Snillfjord)		3							3

kommuner i de to fylkene har blitt systematisk kartlagt. Kartleggingen er dessuten ikke på langt nær fullstendig i noen av disse kommunene.

I tillegg til de fem lokalitetene hvor arten ble påvist under prosjektarbeidet, har hvitryggspett blitt påvist på tre andre lokaliteter i Hemne det siste året. Disse er Kjønsviklia (Arnfinn Kjønsvik pers. medd.), Åberget (Knut Hellandsjø pers. medd.) og Vinjelia (Knut Hellandsjø pers. medd.). I Vinjelia ble arten påvist også under prosjektarbeidet i 1996 (Myklebust 1996a). Dette gir så langt åtte lokaliteter i fylket med territoriehevdende hvitryggspett. Tatt i betraktning alle områdene som gjenstår å undersøke, burde bestandsanslaget i Myklebust (1996b) på 5-10 par kunne betraktes som et absolutt minimum for Sør-Trøndelag. Videre kan trolig estimatet i Størkersen & Bangjord (1990) på 50 par i hele Trøndelag nå regnes som en realistisk øvre grense på bestandens størrelse. Det er med andre ord på det rene at Trøndelag har en liten og livskraftig bestand av hvitryggspett. Ringmerkingsgjenfunn tyder dessuten på at det foregår en viss innvandring fra Nordmøre (Ingvar Stenberg pers. medd.). Dette gir håp om at bestanden kan klare seg selv om den er liten og sårbar for tilfeldige endringer. Dette forutsetter dog at ødeleggelse av leveområdene ikke fortsetter. Med unntak av Leksvik kommune har det ennå ikke blitt utført systematisk kartlegging av arten i Nord-Trøndelag.

4.3 SPESIELT VIKTIGE LOKALITETER

Vinjelia: Vinjelia i Hemne er den eneste kjente hekke-lokalitet for hvitryggspett i Trøndelag de siste tiår (hekkefunn i 1993, Bård Nyberg pers. medd.). Med resultatene fra 1996 er det påvist minst sju territorier

av fire spettearter i området (Myklebust 1996a). Dette gjør området til den så langt rikeste lokaliteten for rødlistede spettearter i Trøndelag. Det ble i 1997 registrert ytterligere hogst av gråorskogen i sentrale deler av området. Det var imidlertid av nokså moderat omfang og dreide seg trolig om vedhogst til privat bruk. Området er ikke gitt noen form for vern. For en nærmere beskrivelse av lokaliteten, se Myklebust (1996a).

Krokstadøra: Krokstadøra i Snillfjord er kanskje et like rikt område som Vinjelia. Det har imidlertid ikke blitt undersøkt like godt og har blitt besøkt kun én gang. Området er kraftig påvirket av en skogsbilvei, hogst og tilplanting av gran. Fortsetter treslagskiftet vil området være uegnet for hvitryggspett i løpet av få år. Området er ikke gitt noen form for vern.

Robergslia: Robergslia i Hemne er lite påvirket og inneholder stedvis store andeler død og døende skog. Tallrike spor av spetter tyder på spetttilhold over lang tid. Området er ikke gitt noen form for vern.

Berdalen: Berdalen i Snillfjord er relativt rik på osp og døde trær og bør kartlegges bedre med tanke på andre spettearter. Lokaliteten er påvirket av hogst og hyttebygging/veibygging. Området er ikke gitt noen form for vern.

De foreliggende undersøkelsene indikerer at disse fire lokalitetene representerer de viktigste kjente enkeltlokaliteter for hvitryggspett og andre truede spetter i Trøndelag. Dette gjør det viktig å få fastlagt i hvilken grad lokalitetene brukes som hekkeområder for de ulike artene. Videre bør hogst av løvskog i disse områdene opphøre.

Granplanting i det verdifulle delområdet Krokstadøra i Snillfjord. Treslagskifte er trolig en av de mest alvorlige trusselfaktorer for arten i Sør-Trøndelag. Foto: Geir Rudolfsen.

5. REFERANSER

- AuIén, G. 1985. Vitryggiga hackspetten — kommer den att överleva? *Vår Fågelvärld* 44: 95-105.
- AuIén, G. 1986. Vitryggiga hackspettens *Dendrocopos leucotos* utbredningshistoria och förekomst i Sverige. *Vår Fågelvärld* 45: 201-226.
- Collett, R. 1921. *Norges Fugle*. 3 bind. H. Aschehoug & co., Kristiania.
- Camp, S. 1985 (red.). *The Birds of the Western Palearctic*. Volume IV. Oxford Univ. Press.
- Directoratet for naturforvaltning 1996. Viltkartlegging. *DN-Håndbok* 11. 112 s.
- Gjerde, I., Rolstad, J. & Rinden, H. 1992. Hvitryggspetten på Østlandet: Hekkehabitat og bestandsutvikling sett i forhold til driftsendringer i landbruket. Rapport IV fra forskningsprogrammet «Skogøkologi og flersidig skogbruk». *Rapport fra SKOGFORSK* nr. 15-1992.
- Gjerde, I. & Sætersdal, M. 1996. Treslagsskifte og fugl på Vestlandet. *Aktuelt fra SKOGFORSK* nr. 9-1996.
- Haftorn, S. 1971. *Norges Fugler*. Universitetsforlaget. 862 s.
- Hogstad, O. & Stenberg, I. 1994. Habitat selection of a viable population of White-backed Woodpeckers *Dendrocopos leucotos*. *Fauna norv. Ser. C, Cinclus* 17: 75-94.
- Holmbring, J.-Å. & Pettersson, B. 1983. Mellanspetten utdödd i Sverige. *Vår Fågelvärld* 42: 454-459.
- Höjer, J. 1995. *Hotade djur och växter i Norden*. TemaNord 1995:520. Nordiska ministerrådet, Köbenhavn.
- Håland, A. & Toft, G.O. 1983. Hvitryggspettens forekomst og habitatvalg på Vestlandet. *Vår Fuglefauna* 6: 3-14.
- Håland, A. & Ugelvik, M. 1987. Utbredelse og bestandssituasjon hos hvitryggspett på Østlandet og i Trøndelag. *Vår Fuglefauna* 10:195-200.
- Meffe, G.K. & Carroll, C.R. 1994. *Principles of Conservation Biology*. Sinauer Associates, Inc. Publishers.
- Myers, N. 1994. Global Biodiversity II: Losses. S. 110-140 i Meffe, G.K. & Carroll, C.R. *Principles of Conservation Biology*. Sinauer Associates, Inc. Publishers.
- Myklebust, M. 1996a. Spetteundersøkelser ved Vinjefjorden. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu. *NOF Rapportserie. Rapport nr. 8-1996*.
- Myklebust, M. 1996b. *Trua arter i Sør-Trøndelag*. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Miljøvern-avdelingen. Rapport nr. 4 1996.
- Noss, R.F. 1994. ESSAY 4A: Hierarchical Indicators for Monitoring Changes in Biodiversity. S. 79-80 i Meffe, G.K. & Carroll, C.R. *Principles of Conservation Biology*. Sinauer Associates, Inc. Publishers.
- Rinden, H. 1991. Hvitryggspetten på Østlandet — et offer for skogbruket. *Vår Fuglefauna* 14: 51-56.
- Solheim, R. 1987. Barskogsøkologi og zoologiske verneinteresser — tilpasninger og habitatkrav hos insekter, fugler og pattedyr i et dynamisk økosystem. *Økoforsk utredning* 1987:8.
- Stenberg, I. & Hogstad, O. 1992. Habitat use and density of breeding woodpeckers in the 1990s in Møre og Romsdal county, western Norway. *Fauna norv. Ser. C, Cinclus* 15: 49-61.
- Stenberg, I. & Hogstad, O. 1995. Populasjonstetthet og økologi hos hvitryggspett og andre hakkespetter i Vest-Norge. Rapport XVIII fra forskningsprogrammet «Skogøkologi og flersidig skogbruk». *Aktuelt fra SKOGFORSK* nr. 10-1995.
- Størkersen, Ø.R. 1996. Nye rødlister for truede arter i Norge. S. 71-78 i Brox, K.H. (red.) *Natur* 96/97. Tapir forlag Trondheim.
- Størkersen, Ø.R. & Bangjord, G. 1990. Status for hvitryggspetten i Trøndelag. *Trøndersk Natur* 17: 18-23.
- Virkkala, R., Alanko, T., Laine, T. & Tiainen, J. 1993. Population contraction of the White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* in Finland as a consequence of habitat alteration. *Biological Conservation* 66, 47-53.

NOF Rapportserie — tidligere rapporter

1994

- 1-1994 Prosjekt dverggås. Årsrapport 1994..... kr. 50,-
- 2-1994 Seabird Censuses on Novaya Zemlya 1994. Working Report..... kr. 50,-
- 3-1994 Fauna at Troynoy and Influence of Polar Stations on Nature Reserve..... kr. 50,-
- 4-1994 Ornithological Registrations in the Uboynaya Area..... kr. 50,-

1995

- 1-1995 Tranebestandens utvikling og status i Norge..... kr. 50,-
- 2-1995 Åkerriksa i Norge 1995. Bestandsstatus og tiltaksplan..... kr. 50,-
- 3-1995 Seabird Censuses on Novaya Zemlya 1995..... kr. 50,-
- 4-1995 The Lesser White-fronted Goose Monitoring Programme..... kr. 50,-
- 5-1995 Status for verneverdige våtmarker i Norge..... kr. 50,-

1996

- 1-1996 Bestandsforhold og bruk av nøkkelbiotoper hos norske låvesvaler 1995...kr. 50,-
- 2-1996 Åkerriksa i Rogaland 1995. Bestandsstatus og tiltaksplan..... kr. 50,-
- 3-1996 Effekter av militære skytefelt på fuglelivet. En litteraturstudie..... kr. 50,-
- 4-1996 Norsk Hekkefugltaksering. Årsrapport 1995..... kr. 50,-
- 5-1996 Truete fuglearter i Norge.....kr. 100,-
- 6-1996 Åkerriksa i Norge 1996 — bestandsstatus og tiltaksplan..... kr. 50,-
- 7-1996 The Lesser White-fronted Goose Monitoring Programme —
Annual Report 1996..... kr. 50,-
- 8-1996 Spetteundersøkelser ved Vinjefjorden.....kr. 50,-

1997

- 1-1997 Seabird Censuses on Novaya Zemlya 1996..... kr. 50,-
- 2-1997 Bestandsovervåking av spurvefugler ved hjelp av standardisert fangst.... kr. 50,-
- 3-1997 Norsk Hekkefugltaksering. Årsrapport 1996..... kr. 50,-
- 4-1997 Ornitologiske registreringer på Store Altsula, Nordkapp kommune..... kr. 25,-
- 5-1997 The Lesser White-fronted Goose Monitoring Programme —
Annual Report 1997..... kr. 50,-
- 6-1997 Prosjekt Åkerrikse — årsrapport 1997..... kr. 50,-
- 7-1997 Kartlegging av hvitryggspett i Trøndelag 1997..... kr. 50,-

Alle rapporter kan kjøpes fra NOF, Seminarplassen 5, 7060 Klæbu.

Retningslinjer for publisering i NOF Rapportserie

1. Alle undersøkelser og forsknings/utredningsoppdrag som utføres av NOF bør publiseres i denne rapportserien. Slike arbeider skal under ingen omstendigheter publiseres/spres på annen måte uten at dette er klarert med Rapportseriens redaksjon, som består av NOFs fagkonsulent og informasjonskonsulent eller med styret.
2. Forfattere/prosjektledere som planlegger publisering skal allerede ved prosjektets start informere redaksjonen om dette, slik at arbeidet kan planlegges og koordineres.
3. Arbeider som ikke er utført i regi av NOF kan også vurderes publisert i rapportserien såfremt prosjektet/resultatene ligger innenfor NOFs arbeids/interessefelt, og ikke medfører en netto kostnad for NOF.
4. Endelig layout gjøres av redaksjonen, men inndeling av kapitler og oppsett forøvrig skal følge den standard som allerede benyttes i rapportserien.
5. Manuskript til rapport skal sendes på diskett til NOFs fagkonsulent, og redaksjonen har frihet til å foreta såvel faglige som språklige korrigeringer. Korrigeringer skjer i samråd med forfatterne før rapporten trykkes.
6. Trykkingsutgifter og dekning for redaksjonens arbeid blir belastet de enkelte prosjektenes budsjetter.
7. Rapportene skal selges gjennom Norsk Ornitologisk Forening.
8. Hvis disse retningslinjene ikke blir fulgt kan redaksjonen refusere manus for publisering. Forfatterne kan da ikke publisere arbeidet i NOF's navn på annen måte uten at dette er klart med redaksjonen eller evt. styret i NOF.

*****

Det forutsettes at manuskripter, tabeller o.l. som skrives for rapportserien utformes i et rimelig utbredt tekstbehandlingsprogram som om nødvendig lar seg konvertere på vanlig PC eller Macintosh. Det er en fordel om hvert kapittel, hver tabell m.v. lagres som separate filer, og at tabulatorer og innrykk brukes i minst mulig grad (unntatt i tabeller). Mange unødvendige ergrelser vil være spart dersom rapportforfatteren tar kontakt med NOFs informasjonskonsulent før skrivingen tar til, for å avklare detaljer mht. innskriving, kapittelinnndeling m.v..

Legg også ved utskrift på papir av samtlige filer slik at brukte spesialtegn o.l. som ikke lar seg konvertere kan rettes opp manuelt. For diagrammer legges også ved en egen papirutskrift med grunnverdiene påført, i tilfelle redaksjonen finner det nødvendig å lage figuren i et tilgjengelig grafikkprogram.